

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Kiadó-hivatal:

Kálvintér (előbb szénatér) 5-ik szám, I. emelet.

Ide intézendő minden a lap anyagi részét illető közlemény.

Előfizetési árak:

Egész évre..... 4 frt.
Fél évre..... 2 „
Negyed évre..... 1 „

A CSALÁD LAPJA megjelen:

minden vasárnap.

Felelős szerkesztő:

NÉMETH BÉLA.

Szerkesztőség:

Kálvintér (előbb szénatér) 5-ik szám, I. emelet.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Közlésre szánt kéziratoknál kérjük a papírnak csak egy oldalára írni!

A leveleket kérjük bérmentesíteni!

Kéziratok visszaküldésére nem vállalkozhatunk, azonban közlésre el nem fogadott kéziratok kívánatra két hétig visszaadottnak.

Az Isten haragja.

Elbeszélés. Irta Németh Béla.

(Folytatás.)

IV.

Vilmos hát eltűnt.

Mikor elrohant, az öreg Hantosnak eszébe sem jutott, hogy csak egy szóval is visszatartóztassa. Ő maga is úgy el volt keseredve, hogy ha öreg lábai engednek, ő meg az utcza másik végén rohan el.

Mikor aztán kissé lecsillapodott, akkor meg azt gondolta, hogy hiszen csak talán nem vette az a gyerek olyan nagyon szívére a dolgot, hogy még valami bolondot csináljon miatta.

Persze hogy fáj neki, hogy is ne fájna, mikor olyan nagyon szerette azt a leányt!

Hanem hiszen majd megvigasztalódik, eszére tér és haza jön.

Aztán annak a leánynak is megjöhet még az esze kiveri fejéből azt a czifra gavalléit, a kit az édes anyja emlegetett.

Jóra fordulhat még minden.

Hanem napok multak, hetek multak, Vilmos csak nem tért vissza.

Még csak hir sem érkezett felőle.

Hasztalan kerestette át az öreg Hantos a környéket, az eltűnt ifjúnak senki sem akadt nyomára.

Hová lett, mi lett belőle, ki tudta volna megmondani?

Még csak azt sem lehetett megtudni, él-e még, vagy talán előlte magát.

Az öreg Hantos nagyon nekibúsult.

Órahosszakig járt föl s alá a háza udvarán, kezeivel hadonázva a levegőben, közbe-közbe érthetlen szavakat kiáltva.

A szomszédok már attól kezdtek félni, hogy még az öregnek is valami baja lesz.

Máskor egy perczre sem szakadt ki a pipa a szájából, most ott hevert porosan az ablak szögletében a nagy tajtékpipa, melyre Miska bácsinak az édes apja a tulajdon kezével metszette ki a magyar czimert, alája meg nagy szögletes betűkkel, hogy „Éljen a haza!”

Azóta nem beszélt Balognéval, s mikor a házuk előtt elment is, haragosan levágta a fejét, s oda nem nézett volna egy világért, ami pedig — az igazat megvallva — nagy keserűséget okozott Balognénak.

Különben a Balogné házában is egészen más élet volt most, mint azelőtt.

Azelőtt a hatodik szomszédig elhangzott Juliska csengő éneke, a harmadik háznál meg már Balogné aszszonyom taktust nem ismerő dúdolását is hallani lehetett; most oly csendes volt a ház, mintha nem lett volna benne élő élek.

Balogné is, meg Juliska végezték a maguk dolgát a nélkül, hogy egy szót szóltak volna. Juliska még anyja tekintetét is kerülni igyekezett.

Hanem végre is Balogné asszonyom belátta, hogy ez az állapot így nem maradhat sokáig, s elhatározta, hogy beszélni fog a leánya fejével.

Egy szép délután hát, mikor ott kötögettek a szobában az egyik az egyik, a másik a másik ablaknál, Balogné szívéhez szóló szelid hangon fogott a nagy munkához.

Tapasztalt asszony volt, tudta, hogyan kell kezdeni leghatásosabban.

„Bizony csak felfordult világban élünk néhány nap óta.“

Juliska összeresztette. Szorongás fogta el, hogy most nehéz küzdelem várakozik rá, az anyja ellen kell majd küzdenie.

Balogné a fönnebbi szavak után néhány percig hallgatott, mintegy időt akarva engedni leányának, hogy az maga is belássa, hogy bizony csakugyan nagyon felfordult világot élnek.

Aztán következett a második megjegyzés:

„Bizony pedig a lelke sem érdemli annak a semmiházinak, hogy mi itt miatta rontsuk az életünket.“

Julesa vérpiros lett, kezei remegtek, alig bírva a kötötűt tartani.

Szólni nem tudott, amit Balogné kedvező jelnek tekintett, s elérkezettnek látta a pillanatot, határozottan ostromhoz fogni.

„Csodálom is, hogy olyan okos leány mint te, még csak rá is vetette a szemét. Nem is hiszem, hogy magad is nem restelled. Ne is higj neki édes lányom, rászed az téged. Elhiheted ha én mondom. Jól ismerem én már a világot, ismerem az embereket.“

„Óh őt rosszul ismeri kedves anyám“ — válaszolt Juliska alig hallhatóan.

„Mondom, hogy nincs tisztességes szándéka — folytatá Balogné egy hanggal feljebb. — Elszédítette a fejedet mézes szavaival. Hanem ne higj neki lányom, hazudik az akkor is, mikor imádkozik. Kiláttam az arcából.“

„Kedves anyám nagyon igazságtalan iránta.“
Balogné ingerült kezdett lenni.

„De hogy ti leányok sohasem hallgattok az anyátok szavára, a kinek pedig legjobban szívében fekszik a boldogságtok. De mit is tudsz rajta szeretni? Egy kigyó czifra ruhában! Hát nem százszor derekabb ifju az a Vilmos, a ki most a világba bujdosott miattad? Meg azt a jó Miska bácsit is hogy ránk haragítottad! Felénk sem néz azóta, ki sem mondhatom, mennyire restellem ezt a dolgot. No de hiszen jó az Isten, majd visszahozza Vilmost, s minden jól lesz még.“

„De kedves anyám . . .“

„Micsoda de? Mi kifogásod van ellene. Hát nem elég csinos, ügyes, szorgalmas? Aztán Miska bácsi után is milyen takaros vagyon néz rá!“

„De ha nem szeretem őt,“ bátorzkodott Juliska megjegyezni csaknem susogva.

„Ej no! nem szereted! Az csak olyan beszéd. Tudjátok is ti leányok, hogy kit szerettek. Majd megszereted, szeretned kell, én mondom azt, édes anyád!“

Balogné szava mindig határozottabb lett. Julesa nem mert ellentmondani.

Balogné úgy magyarázta leánya hallgatását, hogy az maga is belátja szavai igazságát.

Azt hitte, hogy ilyen dologban is parancsolhat a szülő gyermekének, s a gyermek ilyen dolgokban is tud engedelmeskedni.

Hogy verjen, üzzön ki a szívéből egyet, s készít-

sen ott helyet egy másiknak a számára, annak, a kit az édes anyja akar.

Mintha az csak olyan könnyen menne!

Mintha a leány is úgy tudna parancsolni a szívének, mint az anya a leányának.

Roszul ismeri Balogné asszonyom a világot, ha azt hiszi.

Megmondta azt már az öreg Hantos, hogy:

„De hiszen kedves komámasszony, nem lehet azt a leálynak a fejéből meg szívéből kiverni, a kit az egyszer oda fogadott.“

Balogné utoljára egész tűzbe jött Vilmos dicsérésében, s annak a másiknak becsméréseiben.

És arra nem gondolt, hogy minél jobban becsméri azt a másikat, a leány annál jobban védi a szívében és annál jobban szereti.

Pedig olyan régi dolog már az, hogy ha a leány előtt valakit lassacskán közönyössé akarunk tenni, hát azt csak nyakra-főre dicsérni kell, ráhalmozni minden jeles, nemes tulajdost, olyanokat is, melyeknek az árnyékával sem bír. A leány eleinte örül, aztán mérlegelni kezdi a kedveltben a dicséretes tulajdonokat, s ha azok közül csak egy is hiányzik, nem hiszi aztán azokat sem, a melyek valóban megvannak, s az, kit a nagy dicséret után tökélynek képzelt, lassankint közönséges, mindennapi lesz előtte. S a becsméréssel talán éppen megfordítva áll a dolog.

De mikor Balogné asszonyom még azokból a régi jó időkből való, a mikor még nem volt szükség az ilyen cselekre.

Mikor az anya még leánya bölcsőjénél meghatározta, hogy kinek a felesége lesz. És ezt a határozatát egészen bele nevelte; a leány azé lett, és aztán boldog is lett vele.

Nem ismert a szíve más férfit, mint a kit az édes anyja akart.

Boldog idő volt az, hanem nagyon régen volt. Azóta minden megváltozott. Új idők, új emberek.

Tapasztalta ezt Balogné is, meg is botránkozott rajta. Hogy már az a lány erőnek erejével mást akar szeretni, nem azt, a kit ő javasol neki.

Este felé járt már az idő, mikor Balogné e szavakkal fejezte be az ostromot:

„Azt a szélféjűt pedig verd ki a fejedből édes lányom, mert azt ne is álmodd, hogy ilyen szerelemhez én valaha az áldásomat adjam. Az édes anyád áldása nélkül pedig nem lehetsz boldog soha.“

Sötétes volt már, Balogné nem látta a könnyeket, melyek bőven omlottak Juliska kötésére.

(Folytatása köv.)

A csalogány panasza.

— Perzsa dal. —

A csalogány busongott magába:

„Be rosszul van a világ teremtve!
Előbb jön a farkas, róka, medve,
S csak aztán a daloló madárka.“

Válaszolt a panaszra a rózsa:

„Szüntesd kicsiny madár panaszodat;
Én virítok, te zengjed dalodat,
S nem maradunk Allahnak adósa.“

Baloghy Dezső.

Képek Boszniából.

(Két képpel a 68-ik oldalon.)

Igéretnk szerint ismét két képet mutatunk be olvasóinknak új tartományunkból: Boszniából. Az egyik az ugynevezett „Keeskehid“, mely Szerajevó, a főváros közelében igazán festői szépségű vidéken van a Miljaeska folyó egy szakadéka fölött. E hid még a rómaiak idejéből való. Közelében van egy régi török temető, s néhány turbános fejfa képünkön is látható.

Másik képtnk a szintén elég regeyes Lim-völgyét ábrázolja, melyet kopár sziklafalak környeznek. A völgyben láthatók Stergacina falu házai.

A kedvencz.

(Képpel a 69-ik oldalon.)

Már csak hiába, ugy van az! A leányok nem lehetnek el a nélkül, hogy az atyuskán meg a mamuskán kivül még ne szeressenek valakit.

Az atyuskától meg a mamuskától mindig marad még egy kis fölösleges szeretet, s azt bizony nem lehet dugva tartani, török-szakad rá kell pazarolni valakire.

Hogy kire, az már a kortól függ. Például Juliska, a kinek szende arcát képtnkön szemlélheti minden jó lélek, még alig egy pár esztendeje a legnagyobb szeretettel csüggött — tarkaruhás bábuján. Mily gondosan öltöztette, tiszta ruhát adott rá napjában háromszor is, elbeszélgetett veie naphosszat, gédelgette; hanem persze, mikor a bábú egyáltalában semmiféle jelét sem adta annak, hogy viseltetik valami hálával „kis mamája“ iránt, no már ki is csodálná, ha a „kis mama“ megunta a hálátlan teremtményt, s vágyódni kezdett valami — eleven után.

No csak ne tessék mindjárt rosztat gondolni. Nem legény volt az, a ki után Juliska vágyódott, arra még ráér, egyelőre beelégszik alsóbbrendű egyéniséggel is.

Egy gyönyörűségesen nyafogó kis kecskegidát ért a szerenese, hogy ezentul tárgya legyen Juliska gyengéd szeretetének. Ő lett Juliska kedvence — egyelőre.

No hanem ő gidasága meg is érdemli ezt a kitüntetést. Milyen szép tarka szőre van, finom mint a valóságos selyem; aztán olyan okos szemei vannak, mintha csak meg akarná velük szólítani kis gazdasszonyát.

Juliska mindennap maga megy ki az erdőre friss fűért, vele megy természetesen az „aranyos kis giduska“ is, már útközben kihuzgálva nagy ravaszul a fűszálakat Juliska kötényéből, s megropogtatva oly jóízűn, hogy a fülei szinte kétfelé állnak a nagy gyönyörűségtől.

Milyen szerenese, hogy a kis gida nem tud elmékedni! Hisz mily szomorú lenne, ha meggondolná, hogy nemsokára már ő sem lesz alkalmas kegyencznek, mert gidából kecske lesz.

Kecske! Juj! mily borzasztó hangzásu név ahhoz képest, hogy „giduska.“

S akkor majd Juliskánál is az ő helyét elfoglalja — talán egy másik gida? Oh nem! Akkorra már Juliska is más kedvencz után vágyakozik, valami csinos no de maradjon ez a Juliska titka!

Rubly Pál trombitája.

— Elbeszélés, írta **Ghislanzoni Antal.** —
Olaszból fordította **Huszár Imre.**

(Vége)

A staggione közeledtével a Fenice impressariója már épen irni kezdett egy másik híres trombitaművésznek, hogy helyettesítse e titokszertű távollevőt, ki semmi-

féle életjelt nem adott magáról, — midőn az igazgató-sághoz egy váratlan levél érkezett, melyben Rubly bejelenté legközelebb történendő visszaérkezését Velen-szébe, és megígérte, hogy a legelső zenekari próbaestén a helyén leend.

A kitűzött órában Rubly Pál csakugyan megjelent a zenekarban, és elfoglalta szokott helyét anélkül, hogy társaihoz egyetlen szót intézett volna. A fájdalomtól mintegy átszellemült nemes arcza ellenállhatlanul magára vonta a figyelmet. Senki sem merete háborgatni azon titokteljes némaságot, melyben mély fájdalom és magasztos remény nyilvánult.

De ami leginkább meglepte, a mi kimondhatlan csodálkozással tölté el a zenekar tagjait, az a legelső hang volt, melyet Rubly trombitájából kicsalt — egy hatalmas, rezgő, ideges, de mégis végtelentl szelid hang.

A próba egy pillanatra félbeszakadt. A zenészek, mint egy ember, felkeltek és a művészre tekintettek.

Rubly Pál érezte diadalát, és anélkül, hogy helyéről felkelt volna, örömtől sugárzó szemekkel üdvözlé kartársait. Aztán, mintegy önmagában beszélve, halkan e szókat suttogá:

— Még nem vagyunk a czélnál — de négy vagy öt hónapi folytonos gyakorlás mindenhatóvá fog tenni.

Rubly trombitája e staggione alatt híressé lett Velen-czében, és a Fenice-színház látogatói minden újabb előadás alkalmával a művész észrevehető haladását konstatálhatták. Az idegesebb hölgyek a hangszer hallatára elhalványultak — a szenvedélyesb férfiakon megmagyarázhatlan szomorúság vett erőt, s némelyik kénytelen volt kimenni a színházból, amint az ember ösztönszerűleg menekülni igyekszik attól, a mi megbüvöli és elkápráztatja.

Az emberek az utcán ujjal mutattak rá, mint különczre. Mindig egyedül járt; szemei majd az égre néztek, majd a földre tapadtak, folyvást változó kifejezéssel. Sokan azt mondták róla, hogy meg van tébo-lyodva.

Ugyanazon évben szent Antal ünnepén rendkívül nagyszerű műélvezet várt Padua lakosaira. A staggione megnyitáskul Mayerbeer „Ördög Robertje“ volt kitűzve, a czimszerepben a híres Mariani Angeloval.

Rublyt is meghívták, hogy vegyen részt a zenekarban ezen ünnepélyes előadáson.

Mindenki ismeri ezen opera ama jelenetét, melyben Bertram a halottakat idézi a Santa Rosalia-zárdában; mindenki tudja, mily kiváló szerepe van a trombitának ama velőket rázó zeneműben. Rubly önmagát multa felül a nagy zeneszerző hatalmas eszméjének tolmácsolásában. E hangokra mindazok, kik a próbán jelen voltak, hideg borzadályt éreztek végig futni ereikben.

A karnagy elhalványodott — nem emlékezett, hogy valaha hallott volna ily hatalmas hangokat; ugy rémlett előtte, mintha a trombita harsonája valamely természetfeletti, isteni dolgot ábrázolna. Oly nagy volt a hatás, az általános meglepetés, hogy senki sem tapsolt a jelenet végeig, ekkor azonban Mariani e szókkal fordult a művészhez:

— Ha az Istennek szüksége lesz egy trombitára a halottak felébresztéséhez, az utolsó ítéletre való megidézésükhöz, ezen ünnepélyes feladatot nem bízhatja jobb kezekre az önénél, mert ön arra van hivatva, hogy a végítélet arkangyala legyen.

E szókra kitört a lelkesedés a zenekarban és a szinpadon. Rubly meg sem mozdult helyéről, hanem a karnagyra nézett oly kifejezéssel, melyben a kétely és a remény egyesült. Aztán lehajtá fejét, és szívéhez szorítván hangszerét, oly hévvel, mint midőn két jó barát összeölelkezik, így szólt:

— Most rajtunk a sor. — Elérkezett a döntő pillanat.

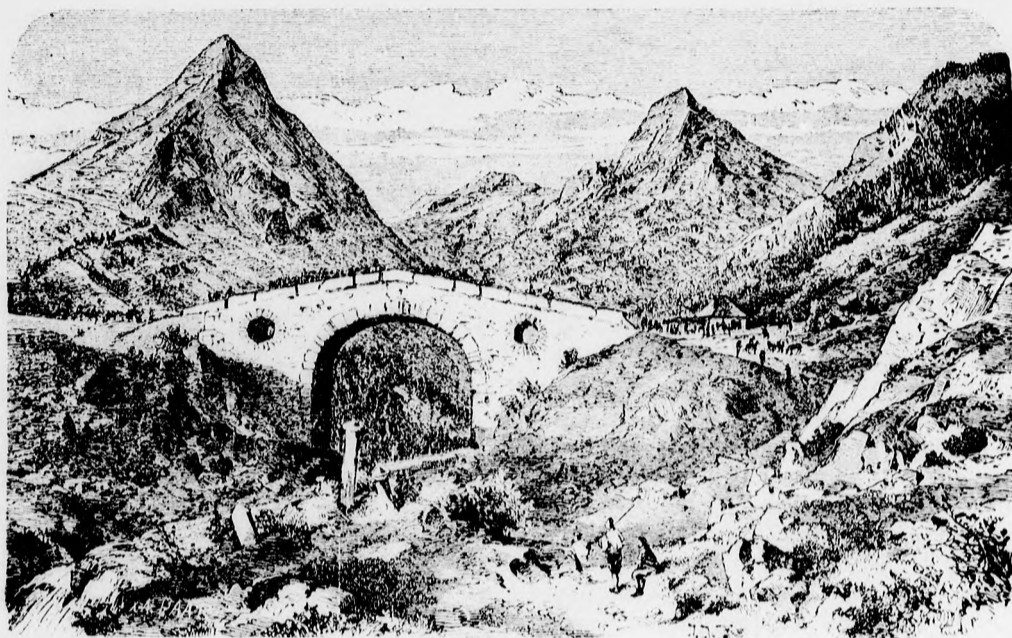
Másnap reggelre a második próba volt kitűzve, — Rubly nem jelent meg. A karnagy egy levelet kapott, mely e sorokat tartalmazta:

„Bocsásson meg, ha ma elmulasztom kötelességemet. Halaszthatlan dolgom van másutt. Ha huszonnégy óra alatt meg nem jelenek, akkor ne számoljon reám többé.“

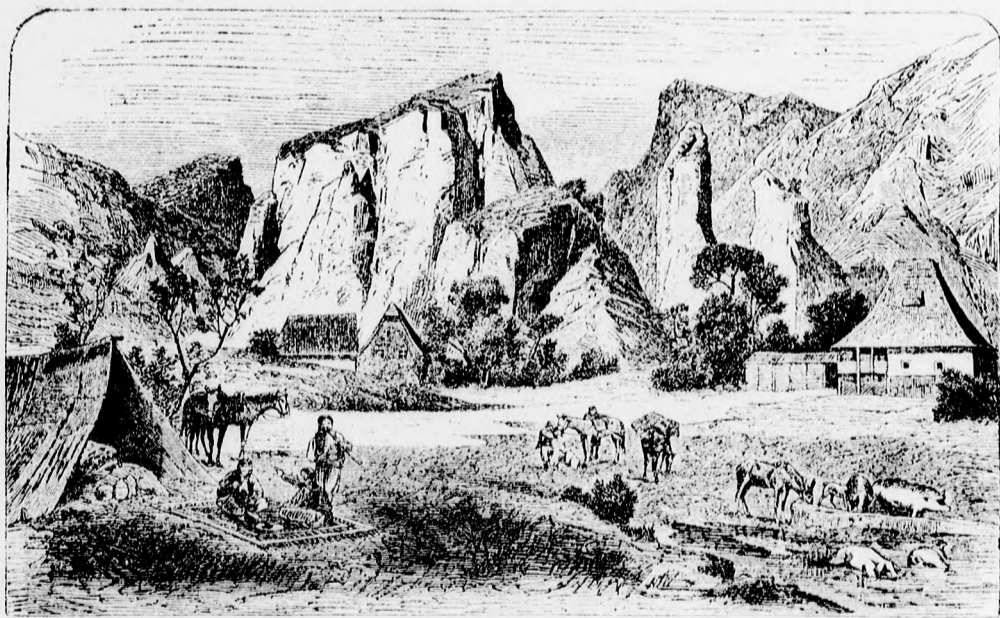
nemes szenvedélyt. Rublyn a szerelem rajongása vett erőt.

Késő este érkezett a kis faluba — kegyeletes szí-
vel meglátogatta a szobácskát, melyben Mária-
ja kimult, aztán a mezőkön barangolt egyedül mindaddig, míg a
faluból és a halmokról nem hallatszott többé semmiféle
emberi hang. Arca ép oly kevéssé árult el bármi ide-

Képek Boszniából.

A Kecse-hid. (Szövegét lásd a 67. oldalon.)

A Lim-völgye. (Szövegét lásd a 67-ik oldalon.)

Nem szükséges mondanunk, hogy e levél alá Rubly Pál neve volt írva.

És az olvasó már azt is kitalálta, merre vette útját a szerencsétlen zenész. Ne nevezzék őt örültnek, mert e szó azon ocsmány rágalmat képviseli, melylyel a skeptikus világ le igyekeznék rombolni minden nagy és

genszerűséget, mint magaviselete. Arckifejezése nyugodt és derült volt. Hóna alatt zöld posztóba burkolt trombitáját vitte.

Mielőtt az óra éjfélét ütött volna, egy mellékutczán elindult a kis temető felé, mely a hegylejtőn feküdt.

A hold által megvilágított falucska néma volt. Az

élők aludtak mint a halottak — a házakban nem volt nagyobb zaj, mint a sírokban.

A falhoz támaszkodott... benézett... s egy ugrással a temetőben termett. Gyéren álltak a keresztek a szegények ezen utolsó menhelyén, de közülök egy fehérebb volt a többinél, és virágok közül emelkedett ki. — Erre tartott Rubly. Itt nyugodott Máriaája már körülbelül egy év óta.

Most már lehetetlen, hogy egymástól elválva éljünk — vagy te jössz velem, vagy én nem távozom el e helyről.

Az óra éjfélét ütött. — A művész felkelt, levette a burkolatot trombitájáról, ajkaihoz emelé a hangszert, és kimondhatlanul elbűvölő hangokat esalt ki belőle. Leírhatlan volt e hangok hatása, melyek mintegy rögtönözve esendültek meg, és felébreszték a házak és a halmok közelebbi és távolabbi viszhangjait.

A kedvencz. (Szövegét l. a 67-ik oldalon.)

Térdre borult a kereszt előtt, és fejét lehajtva hal-kan beszélt, ép úgy, mint egy ifjú szokott suttogni kedvesének fülébe. A rögök közül és a fűből homályos hang, alig észrevehető neszt hallatszott. A művész felhevült képzelme talán ismerős hangokat vélt hallani.

Eljöttem, Máriaám!... Bocsáss meg, hogy várakoznod kellett, de én is ép annyit szenvedtem, mint te...

Ugy rémlett, mintha némely viszhang a sírokból szállt volna fel. Olyan volt ez, mint az egész emberiség fájdalmas felsóhajtása, melyet egy mély és titokszerű hang ébresztett fel álmából az élet borzalmainak öntudatára.

A temető szomszédságában levő falu lakói is felébredtek — az ablakokban világosság látszott, melynek

közepette emberi alakok mozogtak, mint megannyi árnyak.

Rubly, kit saját trombitájának hangja máris rendkívül felizgatott, az élők e mozgásában a feltámadás csodáját vélte látni. A baglyok és egyéb éjjeli madarak, melyek rémes sikoltozások közt verdesték szárnyaikat, nem kevesse növelték e borzalmas jelenet káprázatát.

Volt egy pillanat, midőn valóban borzasztó hangok törtek elő a trombitából. Az élők házaiból rémes kiáltások feleltek e síri hangokra.

Ekkor érte el tetőpontját a művész őrzöngése. A trombita harsogása ezentúl lassankint elcsöndesült, kétségbeesése csillapulni látszott, és a hangszer utolsó sohajtása, mely tiszta és szelid volt, mint a fuvola hangja, hasonlított egy kialvó fáklya utolsó fellobbanásához.

A falubeliek beesukták ablakaikat és visszavonultak szobáikba.

Másnap hajnalban a lelkész az egyházzival a temetőbe ment, és a szegény Rublyt ott találták. Még most is átkarolva tartotta a márvány sírkeresztet. Nevén szólították, vállát érintették kezeikkel. Nemes metszetű homlokáról mosoly és derűtség sugárzott, de a halál már fagyossá dermeszté.

A két szerető szív kölcsönös ígérete be lett váltva. — Mária nem tért vissza Pálhoz, de ez költözött el ő hozzá.

Uti-rajzok.

A győr-sopron-ebenfurti vasuton.

Győrtől-Sopronig.

(Győr. — Kaposvár. — Eszterház. — Bessenyei. — A balfi fürdő.)

A legrövidebb vasuti vonalak egyike hazánkban. Oly vidék útő-ere, mely termékenységénél szintugy, mint szépségénél fogva megérdemli a vasutat, és idővel meg fogja hálálni az ez irányban reá fordított költséget. E vasut a legkényelmesebbek egyike, ha nem a legkényelmesebb is hazánkban. Járművei igen szépek, belsejűk csinos és ruganyos ülésekkel ellátott; a mi pedig a szolgálatot illeti, az a legelőzékenyebb amit csak elképzelhetni. A legudvariasb vezetőnők kérdezősködnek ott az ember hogyléte után, s ha szükségeljűk őket, mindjárt előttünk teremnek; mintegy lesik, hogyan kötelezzék le az utazó közönséget. A vonat megálltával azonnal ajtót nyitnak, lesegitnek a kocsiból, s ha ismét fel akarsz ülni, azon veszed észre magadat, hogy mintegy felröpítettek. Valóban sok hivatalnok, s általában nem egy, a nagy közönséggel érintkező hivatalos közeg tanulhatna emberséget meg illemességet a győr-sopron-ebenfurti vasut tisztviselőitől, konduktoraitól.

A termékeny Rábaköz t hasítja. Győrtől kezdve, és eleintén egyhangu vidéken vezet keresztül. Győr maga is egyhangu az idegen előtt. Rosz kövezetű főterével, poros utcáival, csekély kivétellel földszinti házaival sokkal unalmasabbnak látszik, mintsem csak valamennyire is leköthetné az utazó figyelmét. Mutatják a kaput, melyen I. Napoleon hadserege a városba bevonult; mutatják a házat, szemben a belvárosi vendégfogadóval, ahol I. Napoleon szállva volt. A vár a püspökt lakot, s néhány kanonok házát foglalja magában, csak annyiban levén vár, amennyiben emelkedettebb helyen, dombon fekszik, különben pedig nyaktörő kövezetű tér.

Igy tart aztán az utazás. A vonat sehol akadályra nem talál. Egyik legnevezetesebb pontja: Csorna. Következik aztán Kaposvár, mely miként neve is mutatja, várral van ellátva, melynek azonban jelentősége nincs. Az Eszterházak birtoka levén, hajdan szerepet játszott, most már csak történeti emlékü. Az Eszter-

ház-név itt, mint gondolhatni, gyakori említés tárgya. Más urat e vidék nem ismert, és innét kezdve Ausztriáig alig némi kivétellel a hercegi birtokán járunk, ha utunk valamikép erre vezet.

Mindjárt itt érzük Eszterházat is, a hercegi család hajdan fényes és még jelenleg is tündöklő birtokát. A fertő-szent-miklósi állomásnál szállunk ki, miután több jelenségből tapasztaltuk volna, hogy itt hajdan más világnak kellett lenni. Elhagyott, pusztán álló kapufalak és kapubálványok mellett robog el a vonat, és távolról egy épület ormózatát pillantjuk meg, a mely sejtelmünket megvalósítja. Ez az Eszterházi kastély belvederje. Ha az állomástól befelé fordulunk, mintegy félóra gyaloglás után falkerítéshez érünk, mely annyira onlatag és rozzant, hogy helylyel-közzel valódi átjárások támadtak rajta, melyen magunk is bevonulhatunk a hercegi parkba. Ez tehát a hercegi park belseje. A hajdani külső kert addig terjedt, a meddig az épen jellemzett kapubálványok, szintén falkerítéssel összeköttetésben, melyek a tulajdonképi kertet is elkorlátolják. Szomorúbb látványt alig képzelhetni, mint azt, melylyel a híres kert e véghatára szolgál.

A fejsze élének sok dolga lehetett itt, mert a vágasok mellett oly tisztások mutatkoznak, melyek nagyon is elárulják, hogy itt az irtási munkát rendszeresen (?) végzik. Imitt-amott romokat veszünk észre, a régi dicsőség romjait, melyek szótlanul tekintenek ránk. A nap temploma, az ermitage, a bagatelle, a báb-színház, az operaház mind romba dőltek és nyomukat is alig találhatni fel. Könnyű magyarázatja az egész históriának az, hogy bérlő kezére jutott a birtok, s az a multtal, jelemmel és jövővel annyiban törődik csak, amennyiben közvetlenül anyagi hasznot lát maga előtt. Hol is késnek a tündöklő ünnepek, a vizjátékok, a tűzjátékok, melyekben Mária Terézia királyné és Rohan herceg, a francia követ annyira gyönyörködtek? Hol vannak az operaelőadások, melyeknek csillaga Hajdu József, a halhatatlan művész volt? És hová jutottak a márvány szobrok, melyek a lombsátrak fülkéiben ékeskedtek? Mindennek vége! A mit a művészet e csodás helyen alkotott, nagyobbára mind megsemmisült az. Nádasokat és lápokot kellett kiirtani és lecsapolni, hogy itt építkezni lehessen. Elsőben töltések készültek, és a Fertő tava ártalmatlanná vált a megkezdett építkezésekre nézve. Milliók meg milliók röpültek ki.

Még látható az olasz izlésben épült utca, mely a széplaki fasorig terjed. Itt laktak a kastély különböző kézművesei és iparosai. A művészek háza is külön szerepet játszott, szintugy mint a vendéglő, s az előkelő uraságok háza. A híres istálló, melynek lakói mindenféle bámulatot keltének, éktelen ol most, melyben összeviszsa látható ökör, ló, juh s egyéb jószág, melyet a bérlő életrevaló ügyességgel hozott össze. A mihez a bérlőnek nyulnia nem szabad, az maga a kastély, mely néma büszkeséggel gyászolja dicső multját. Egész alkatában, széles lépcsőzetével és erkélyével a schönbrunni kastélyra emlékeztet, melynél jóval nemesebb izlésű. Vén feltűnyelő, a hercegi család régi hú szolgálja fogadja a vándort, ennek mindent megmutatandó. Kinyitja az ajtókat, meg bezárja, s lehuzza az ablakokra szolgáló nehéz függönyöket, nehogy a nap a butorok színét kivegye.

O, a ki még tanuja volt a kastély fényének, igaz, hanyatló fényének, sokat tud mesélni. Ezernyolczszáznegyvennyolczig még lakták; azontúl csak vendégkép jelent meg a hercegi család egy-egy tagja. Bekövetkezett aztán a sequestrum, mely alól csak maga a kastély épülete tesz kivételt. Azért is még jelenleg is gyönyörűségekkel lepi meg a vándort. Fény van termeiben, noha sokat kihordtak onnan. Selyem, bro-

cart a bútorokon, rózsaszín és sárga a kelmében; gazdag aranyozás a kereteken. A sok apróság, melyek a szobákban imitt-amott láthatók, ezekre becsülhető. Finom freskók, mythologiai csoportokat és alakokat ábrázolva, még jelenleg is lekötik figyelmünket. Legpompásabb az alsóemeleti díszterem, melynek világitása a legremekebb, amit csak képzelhetni. Élénk színezetű freskók a falakon s a mennyezeten; tündöklő csillárok, rózsaszínű selyem garnitúra, négy fehér márványszobor a szegletekben: ime ezek teszik a dísztermet remekké és páratlanná a maga nemében. Bessenyei, ki Mária Terézia kíséretében többször megfordulhatott Eszterházin, méltólag esetelhetette „Eszterházy vigasságok” című művében az itt lefolyt tündöklő napokat.

Vérző szívvel kell mondanunk búcsút e helynek, és tovább robogunk a győr-sopron-ebenfurti vasutttzes paripáján. Egyike a legközelebbi állomásoknak Kis-Czenk. Az állomás, mely e nevet viseli, átellenében fekszik a vasutunkkal itt majdnem párhuzamosan haladó déli vasuti vonalhoz tartozó Nagy-Czenknek, melynek nevét minden hazafi jól ismeri. A legnagyobb magyar hazája és sírja ez. A Széchenyi-kastély, melytől egy széles hársfasor a vasutat átmetszve a Fertőig huzódik, már Kis-Czenkre néz homlokzatával. Árván van ez is most. Óreg gazdája a sírban; fiai egyike világgá ment, a másik török szolgálatban éli világát, s a dicső név örökösei hiába kergetik az előd árnyékát. Siessünk mi is e helyről. Régi kor árnya felé visszamerengni mit ér?

Következik Balf. Ez is nevezetes állomás, a mennyiben meleg fürdőhelyre vezeti az utast. A balfi vagyis wolfai fürdő nyáron át igen szép látogatásnak örvend a soproniak részéről, mert valóban Sopron legközelebbi szomszédságában fekszik.

De itt véget ér utazásunk. A mily rövid, ép oly nevezetes tehát a győr-sopron-ebenfurti vasutvonal, s már csak azért is megérdemli a pártolást, mivel Széchenyi sírja mellett vezet el.

Vajda Viktor.

Népdal.

Darutollas kalap van a fejemen,
A faluban nyalka legény a nevem.
Mind úgy hínak, mind szeretnek a lányok,
De én azért mégse járok utánok.

Mondhatja már száz is nekem, hogy szeret,
Egy se' csalja többet el a szívemet.
Hittem egynek, abba' is megcsalódtam,
Magyar vagyok, magam kárán tanultam.

Darutollas kalap van a fejemen,
Nyalka legény a faluban a nevem;
Félrevágom darutollas kalapom,
Búsabb legényt nem látott még a Bakony.

Bagyik Ferencz.

Egy tengeri hajó fődélzetén.

(Képpel a 72-ik és 73-ik oldalon.)

Az indulást jelző ágyulövés eldőrdült, a horgonyokat fölhúzták, a hajó méltóságteljesen megindul.

Az utasok mind a fődélzetén vannak, búcsút intégetve a parton maradóknak, kik, amint a hajó tovább halad, lassankint elenyésznek a távolban.

Az utazók arcza derült, mint a mily derült az égboltozat. Pompásabb időt már kívánni sem lehetne utazásra.

Vidám és jókedvű mindenki.

A part már egészen eltűnt a láthatárról, nem látni egyebet, mint az eget és a tenger mérhetlen tükrét, melynek fodros hullámaait megaranyozzák a napsugarak.

„Óh mi szép! mi fölséges!” mondja elragadtatva mindenki.

De nini! alig néhány perc, s mily változás! A legtöbb arczról eltűnik a vidámság, jókedv, s helyét bizonyos szorongó aggodalmas kifejezés foglalja el. Az előbb még oly piros arczok elsápadnak, a pár pillanat előtt még oly biztos léptek ingadozókká válnak.

A hajó a sik tengerre ért, kissé erősebb szél kezd fujni, dagadó hullámok dülöngtetik a hajót jobbra-balra. A tenger ismerkedési adót követel azoktól, kik eddig nem ismerték, kiknek most van hozzá először szerencséjük.

A tenger szigorú adóvégrehajtó, csak keveseknek engedi el adóját: egy kis tengeri betegséget.

A ki e pillanatban megtekinti a hajó fődélzetét, jobban mondva képünket, eredeti tarka látvány terül el szemei előtt.

A kik már megszokták a tengeri utat, most is csak oly derült arczcal ülnek helyükön mint előbb, kényelmesen szíva pipájukat vagy szivarjukat.

De annál rosszab dolguk van azoknak, akik most vannak először tengeren. Mintha esárdást tánczolna velük az a nagy hajó. A tenger úgy forog körülöttük, mintha valósággal ki akarna fordulni a medréből. Az anya szédtülő leányát támogatja, egy férj tántorgó nejét tartja, hogy el ne essék, egy angol papának ölében ott nyugszik leánya, a szép miss, ki most bizonyos, hogy rettentő dolgokat álmodhatik.

A szél bele kapaszkodik a kalapok szalagjaiba, fátylaiba, bele a pinczér hajába is, ki ép most tölt valakinek egy pohárkával az ily körülmények közt legajánlatosabb nektárból, a rumból.

Milyen fitymálólag nevet az az öreg matróz ott, karján a hatalmas kötéltekerescsel. Mintha csak azt mondaná:

„Kényes szárazföldiek! egy kis himbálódzást sem tudnak elviselni!”

Az persze nem jut eszébe, hogy a mikor ő először így himbálózott, ő is csak így járt. No hanem ez nem is csoda, hisz olyan régen volt már, hogy talán nem is igaz.

S mikor majd ezek az urak és hölgyek, kik most „gyengélkednek”, annyiadszor lesznek a tengeren, mint az öreg matróz, akkor bizonyára ők is szájalmas, s némi gúnyos mosolylyal fognak azokra tekinteni, a kik nem bírják elviselni azt a „kis himbálást.”

Egy tengeri hajó fedélzetén.

(Szöveget lásd a 71-ik oldalon.)

HÖLGY-ROVAT

E rovatunkat minél változatosabbá óhajtván tenni, felkérjük t. olvasónőinket, hogy a divat, női munkák, háztartás, szóval a nők munkakörébe vágó utasításaikkal, közleményeikkel lapunk e részét gazdagítani sziveskedjenek!

Megbízásokat apróbb czikkok, kézi munkákhoz szükségelt dolgok stb. beszerzésére szívesen elfogadunk s pontosan teljesítünk minden díj nélkül.

A divat köréből.

1. sz. Princess-ruha batisztból.

A képünkön bemutatott csinos princess-ruha fehér alapszínű, halványkékkel és halványrózsaszínnel átszótt batisztból készül. A ruha előrésze, mint képünkön látható, széles reczékbe van szedve, hátul meglehetősen hosszú uszálylyal bír. Az ujjak plissével és csipkével vannak körítve, a gallér és mellkivágás keskeny csipkével ellátva.

2. sz. Fehérimzés-minta.

Ismét egy csinos fehérimzés-mintával kedveskedünk szép olvasónőinknek. Ez a finomabb himzésmintákhoz tartozik, s finomabb fehérneműk díszítésére ajánlatos.

3. és 5. sz. Vállkendők és gallérok mullból.

A vállkendők ujabban nagyon divatba jöttek, s különösen nagy kedveltségnek örvendeznek azok, melyek mindjárt gallérral is el vannak látva. A 3. és 5. sz. képeken látható vállkendők finom fehér mullból készülnek, melyet háromszögre kell kivágni. A kendőt széles csipkeszegélyzet ékíti, de csak az egyik szélén, mert a másik széléhez, mint képünkön látható, a gallér van erősítve. Az 5. sz. kép szerint sötétebb színű eszokor alkalmazása nem kis díszére válik ily vállkendőknek, melyeket különben nemcsak mullból, de batisztból is készíthetni. E kendők leginkább a reggeli öltözékhez alkalmasak.

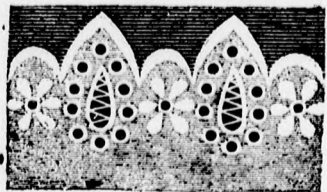

1. sz. Princess-ruha batisztból.

képünkön látható, csipkeszegélyzettel van díszítve. Széles lehajtott fehérgallér, mull-plisse-szegélyzettel, s ugyaníly kézelők illenek hozzá leginkább, s könnyű kis csipkefőkötő egészíti ki.

4. sz. Reggeli ruha fiatal hölgyek számára.

A 4. sz. képen látható paletot-szerű reggeli ruha, s a hozzávaló sima szoknya egyszerű cretonne-ből készül, s mint

2. sz. Fehérimzés-minta.

6. sz. Nyakkendő selyem-rippsből himzéssel.

Ép oly esinos, mint elegans nyakkendőt mutatunk be képtünkön. E nyakkendő halvány-rózsaszínű selyemrippsből készül, melynek két végén változtatva kisebb nagyobb fogakat (czakkokat) vágunk ki. A nyakkendő fehér selyem himzéssel van díszítve, képtünkön látható csillagokkal és arabeskekkel. E nyakkendőt vagy esinos csokorba kötve kell viselni, vagy egyszerűen, mint képtünkön is, nyakkendő-gyűrűvel összeszorítani.

Kézi munkák.

7. és 8. sz. Tálca virágvázák, lámpák stb. alá.

A 7. sz. képen látható esinos tálca a 8. sz. képen természetes nagyságban ábrázolt himzett csillagokból állítottatott össze. A tál-

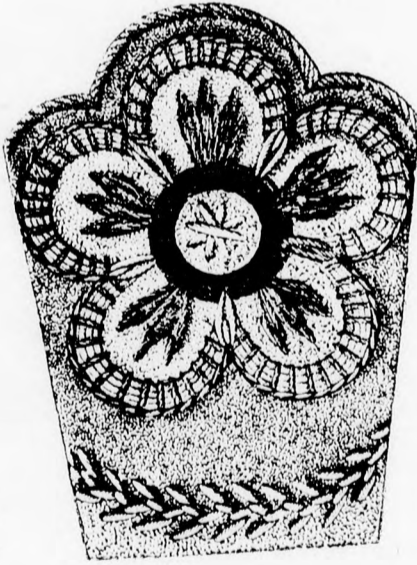
3. sz. Vájkendő gallérral. — 4. sz. Reggeli ruha fiatal hölgyeknek. — 5. sz. Vájkendő gallérral.

6. sz. Nyakkendő selyem-rippsből.

7. sz. Tálca virágvázák, lámpák stb. alá.

8. sz. Himzés minta a 7-ik sz. tálcához.

ca átmérője 24 centimeter. Áll két részből: a belsőből és külsőből. A belső rész ezüstszürke, a külső valamivel sötétebb színű szövet. E külső rész gömbölyű czakkokra vágatik ki, szélessége 7 centimeter. A csillagok közepén látható fekete gömbölyűséget egyszerűen fekete posztóból vágjuk ki, ennek közepére jön egy kis csillag világosszínű selyemből himézve. A többi himzést öszhangzó világosabb és sötétebb színű selyemmel eszközöljük. A tálca külső oldalát a himzésnek megfelelő színű selyemzsinórral kell beszegni.

A nő a házaseletben.

II.

Ha van a nő életében aggodalmas időpont, úgy leányának menyegzője az. Bármily szerencsés, előnyös is a házasság, reá nézve az eddigi csendes élet felforgatójává válik az.

Tegnap még tele volt a ház, s ma már mily üres! Nem hitte volna senki, hogy ez a gyermek mily

nagy helyet foglal el. Hozzá voltak szokva a boldogsághoz, mely oly igen természetesnek látszott előttük.

S mily különbség van az oly anya közt, ki azt mondja:

— Megházasítottam fiamat, — és ki azt mondja:

— Férjhez adtam leányomat.

Az első kap, a másik ad. Az egyik gazdagítja családját egy kedves fiatal nővel, míg a másik a menyegzői zaj elmúltával oly szegény, oly elhagyatott! Míg amaz

Árnyképek készítése.

Szép olvasóinknak minél több módot óhajtván nyújtani, mint töltsék el üres óráikat lehető kellemesen, ez alkalommal az árnyképek készítésével ismertetjük meg, melyek készítése nemcsak szórakoztató időöltés, de hasznos is, miután a kéz ügyességét jelentékenyen fejleszti. Jelen számunkban két csinos árnyképet mutatunk be. Ezek szerint készíthetők az árnyképek is, melyeket közönséges fekete papírból finom kis ollóval és tollkással kell kivágni. A gyakorlottabbak aztán e mintákat készíthetik kisebbített vagy nagyobbitott alakban, sőt maguk is készíthetnek eredeti árny-

képeket. Ez árnyképekkel különféle kézimunkákat, dobozokat díszíthetni, sőt keretben is elég csinosak.

öregségére gyöngéd ápolót és vigasztalót nyer, ennek, ha volt is, elveszti azt.

Midőn leányát adja oda az anya, anyyi, mintha magát adná oda. Ő maga megy az idegen házba, ő érzi, ha rosszul bánnak vele, neki fáj, ha gyöngédtelen a férj. Gondolatban ott él vele szüntelen.

Milyen lesz holnap azon férfi, ki ma még a gyöngéd szeretőt játsza? De a nő csak elvoluta, hanem milyen lesz családja? Anyja? ki felette s az egész ház felett uralkodik? Hány ezer módja van a fiatal asszony napjait megkeseríteni, vagy őt végkép megtörni, ha neki nem tetszik?

Azért képzelhetni, mily aggodalommal tekint az anya legelőször azon fiatal emberre, ki lánya kezét kéri. Vigan, kellemesen társalog, de belsejében mily izgatott, mily nyughatatlan! S valóban, nála élet s halálról van szó. Ki azon fiatal ember? Versenyháza. Versenyeznek, leányát ki bírja jobban szeretni, s minél szeretetreméltóbb a fiatal ember, s ez minél inkább szerettetik, annál inkább feledtetni az anyát.

E csodálatos pillanatban legszebb a nő. E harc, ez ellenmondó érzelmek, melyek jól el vannak titkolva s mégis annyira láthatók, ellenállhatlan bájt kölesőznek a nőnek. Szép, bájos a lemondásban és áldozatkészségben. Mit nem tett mindent egy anya, hogy leányát, e szép virágot ennyire fölnevelje? Ily leány valóságos tisztasága, bölcsesége és erénye az anyának.

Mint minden nőnek, neki is megvoltak ábrándjai és gondjai, de visszautasított mindent ezen egy szóval: „Leányom!” Tűzhelyét soha el nem hagyta, isten és férje között leánya volt mindene, s legszebb éveit kötelességének szentelte, lehet-e hát csodálkozni, ha szegény szive oly nyughatatlan akkor, midőn lánya élete boldogsága van kérdésben?

* * *

A kényszerített házasságoknál azt szokták mondani, majd összeszoknak. Szerencsétlen gondolat; akik könnyen összeszoknak, azok könnyen el is szoknak egymástól.

Ha a házas felek egymás iránt bizalmatlanok: fel lehet róluk tenni, hogy egymást uem szeretik; mert a szerelem előtt nincs mit elrejteni.

Félig élt az és nagyon szánandó, ki szívét osztatlanul viszi a sírba.

A valódi jó nőt akkor lehet legjobban megismerni, ha bennünket szerencsétlenség ér.

* * *

A nők majd mindnyájan, ide számítva a legéremesebbeket is, azon hibában szenvednek, hogy férfit maguk szeretnének kikeresni, mintha nem is leányuknak, hanem maguknak kellene férj. Saját ideáljuk szerint akarnak vőlegényt, a leányválasztása pedig legtöbbször ellenkezésben van a mamák ideáljaival.

Szeretik a férfiakban az erőt és erélyt. S igen helyén. Csakhogy sokkal kevesbé szeretik a teremtő, mint inkább a romboló erőt. Ismeretlenek lévén a nagy munkák természetével, fogalmuk sincs a léleknek, a szellemnek azon erejéről, mely ahhoz szükséges, s a férfi vitéségéből csak azon mulékony, gyakran igen olesó heroizmust bírják felfogni, mit az ember a csatamezőn mutat, s azt hiszik, mint a gyerekek, hogy valami szép dolog mindent összerombolni. Itt még azon különös esetet is meg kell jegyeznünk, hogy a nők előtt a szájhősök mindig nagyobb előnyben részesülnek. A valódi érdemes emberre, ki legfeljebb vállat von és aztán hallgat, keveset hajtának.

A jellemek megítélésében hasonló bölcseséggel járnak el. Az, ki hozzájuk hasonlít, a báb, ki sem ide sem oda nem tartozik, nagy vonzerővel bír rájuk. A regényekben, mit a nők irnak — mondja Proudton helyesen — sohasem sikerült egy férfit a valódi értelemben teremteni, az ő hőjük mindig csak „asszony-férfi.”

Oly férfi, ki kellemesen el tud fecsegni órahosszig, az anyák előtt nagy tetszésben részesül; nemkülönben az oly „asszony-férfiak” is. Hízogónak találják, ha ők magukat erélyesebbeknek és férfiasabbaknak érzik; azt hiszik, uralkodni fognak majd a „vejem uram” felett. Gyakran azonban igen csalódnak. Az a mézes beszédű, született gavallér sokszor ravasz macska, ki csak azért simul és hunyász kodik meg, hogy célját előbb elérje. Belsőleg rút önző, s holnap már mint durva kiméletlen zsarnok jelenik meg.

M.

HUMOR.

Mennyit eszik az imádott.

Statisztikával kevert szerelmi história.

Tercsike, miként neve is mutatja, a gyengéd nemhez tartozott.

Viruló 17 évén kívül volt egy 25 esztendőes vőlegénye. Ezt nem úgy kell érteni, mintha az illető már 25 év óta volna vőlegénye Tercsikének, hanem hogy ő maga, a vőlegény volt 25 éves.

Gabi — így hívták a 25 éves vőlegényt — egy híres tulajdonsággal bírt: szenvedélyes statisztikus volt, örökké a számokkal szeretett volna foglalkozni.

Ki nem ismeri híres értekezését, melyben az van kimutatva, hogy Európában a kereskedésekben, valamint egyesek használatában összesen 46.763,651 esernyő van, s ha ez esernyőket mind egymás tetejére állítanák, aztán úgy egyszerre kötélle válnának, hát az bizony nagyon hosszú kötél lenne.

Ilyen tudományos ember a 25 éves Gabi, a 17 éves Tercsike vőlegénye — azaz hogy pardon! ez a titulus már nem illeti őt meg, mert ezt a mult július egyik szép estéjén elvesztette.

Épen azt akarjuk elmondani, hogy hogyan vesztette el

Tehát, mint ezelőtt tizennégy szóval említettük, szép este volt. Gabi Tercsikéknél vacsorált, vacsora után pedig lementek a kertbe egy kis csendes ábrándozásra.

Nagyszerű este volt. A virágok édes illattal árasztották el az úde esti levegőt, s 478 kutya ugatását kivéve sári csend uralkodott a környéken.

A 25 éves Gabi és a 17 éves Tercsike néztek a statisztika által meg nem határozható mennyiségű csillagot az égbolton, és nem szóltak egy kukkot sem, azt is a lehető leglassabban mondták.

Egyszerre a 25 éves Gabi papírt és plajbászt húz elő zsebéből.

Ugyan mit akar? Talán verset írni? Igen, igen, bizonyára valami érzékeny ódát a 17 éves Tercsike piézi piros ajakához, mely így felig nyitva, mint most volt, hasonlított egy fésző rózsabimbóhoz. Kell-e szebb tárgy a megéneklésre?

Mindezeket a 17 éves Tercsike is elgondolta magában, s boldog mosolygással nézte, amint 25 éves vőlegényének kezében a plajbász a homály daczára is elég gyorsan sikamlott végig a papíroson.

Mindig gyorsabban — mindig sebesebben ír — ah! mint megszállta az ihlettség!

Egyszerre megáll, gondolkozólag illeszti plajbásza másik végét az orra hegyére, s e kérdéssel fordul boldog ábrándokban élő 17 éves menyasszonyához:

„Ugyan szivecském, mennyi bort is szoktál te napjában inni?”

A 17 éves Tercsike, ki még csak alig pár sor előtt is boldog ábrándokban élt, valósággal elhalványult e váratlan, leírhatatlan prózaiságú kérdésre.

„Három decilitert”, dadogja alig hallhatóan.

A 25 éves Gabi plajbásza mohón szalad a papíroson végig.

Kis idő múlva megint így szól:

„Édes lelkecském, bizonyára érdekelné fog, hogy

drága életednek minden 17 esztendejében mennyi elemózsia vándorol be rózsás ajkacskaid közt.”

A 17 éves Tercsike oly szeméremmel, a mi csak kitelhetik egy 17 éves leánytól, pirul el rózsás fülecskéi hegyéig, s tiltakozó mozdulatot tesz.

„De Gabi, mi jut eszedbe?”

„Tudod aranyos muczikám, a statisztika csodálatos tudomány, mely mindjárt téged is meg fog lepni. Tehát halld csak: minden 17 esztendőben elfogyasztasz 5 ökröt, 12 birkát, 227 tyúkot, 203 kacsa, 27 libát, 80 galambot, 824 verebet s más apró madarat, 1213 halat, 8120 tojást, 180 iteze babot, 172 iteze lencsét, 158 borsót, 38 sajtot, 123 darab nyulat, 89 különféle vadat, 29 zsák kenyérlisztet, 11 zsák finom lisztet, 37 zsák krumplit, 22 akó bort, 68 akó vizet és 16 mázsa különféle apróságokat. Azonkívül”

„Elég! elég uram!” kiáltott fölindulva a 17 éves Tercsi, mikor az epedve várt érzékeny oda helyett ezt az iszonyú elemózsia-kimutatást hallotta

Aztán fölugrott, s minden további szó nélkül ott hagyta a 25 éves Gabit a fakepnel.

Gabi nagyon bámult, hogy létezik valaki, kit nem képes elragadni a statisztika tudományának fonsége.

Fejcsóválva indult haza, el nem mulasztván megszámolni, hogy hazáig hány lépés az út.

De még jobban bámult, mikor másnap egy levélkét kapott, melyben a 17 éves Tercsi kurtán adta tudtára, hogy olyan rémségesen prózai embert ismerni sem akar többé!

S még máig is bámul, hogy vannak, a kik a statisztikában nem képesek felföldözni a költőiséget.

Fájdalom.

Nagyszerű fenyves uri temetés volt a kis városban. Persze, hogy a tanuló ifjuság is ki volt rendelve. A gyászmenet megindulta előtt a tanár intgy inté az apró sereget:

„Aztán fiaim, szépen, illedelmesen viseljétek magatokat, mert fájdalom! nem mindennap hal meg ily jeles kitünő ember!”

Felelet a kérdésben.

„Ugyan öcsém, miféle mesterember az édes apád?”
„Tán bizony kiszakadt az urnak a csizmája?”

Fölemelte, de ki!

Lakásdíj-fölemelésért folyamodott egy hivatalnok. Egy hét múlva kérde egyik kollegája:

- No pajtás, hát fölemelték a lakbérédet?
- Föl biz azt?
- Hála Istennek, rád fért, nagyon örvendek rajta.
- Ne igen örvendj pedig annak.
- Már miért ne? hiszen az szerencse rád nézve.
- Igen ám, de a háziuram emelte föl.

Sírat a miskolci temetőből:

„E sírban aluszsza örök álmát
Kis Lukács, s k.”

Ködmendi Mátyás szücsmester siralmas kalandjai.

Saját panaszos előadása.

1. A dolog úgy történt, hogy gróf Czinegeláby egy nagy orángutáng-bőrt küld hozzám, hogy dolgozzam azt ki, és csináljak neki belőle álarczos-öltözetet a jövő farsangra. No én megcsinálom, s mindjárt fel is öltöm, hogy jó-e?

2. Amiut javába nézegetem magam a tükörben, két jó pajtásom toppan be. No hogy ezek hogy nevettek, azt mondani sem lehet. Azt mondták, hogy majomnak sokkal jobban nézek ki, mint embernek. E bököt szerényen visszautasítottam.

3. Azt is meg akartam próbálni, elég kényelmes-e az új ruha, s ugrálni kezdtem. E közben vettem észre, hogy az a két impositor mindig sugdos. De ki hitte volna, hogy olyat tegyenek velem a saját házámban!

4. Ugyanis egyszer csak nyakon csipnek, s hasztalan tiltakozom, fogják, kiczípelnek a szobából, s kilóditanak az utcára fényes nappal, januárban, öt fok hidegben.

5. Hát alig telik belé egy pillanat, egész sereg ember vesz körül, egyik jobban ordítva a másiknál, hogy: „Nini! egy orángutáng kiszökött az állatkertből!”

6. No mondok, ennyi ember közt csak lesz egy okos is. Szépen pukedlit csinálók, s azt mondom: Alásszolgálja uraim, van szerencsém . . . Tovább nem folytathattam, mert olyan szörnyű nevetés tört ki, hogy borzasztó.

7. De ha még csak ez lett volna. Hanem mindegyik nekem esett, elkezdtek rángatni, püfölni, hógolyókkal dobálni, ugy, hogy azt gondoltam, no most már mindjárt végem van.

8. De mondok, ennek már fele sem tréfa. Kirántom magam, beugrom egy házba, ott meg be a legelső ajtón. Hölgytársaság uszonnázott. Sikítóva borítottak föl asztalt, széket, kávé-s íbriket, s rohantak ki a szobából.

9. Egyszerre kívülről valami férfihangot hallok: „Bocsánat hölgyeim, én a czirkuszdirektor vagyok, s az orángutángot keresem, mely czirkuszomból megszökött.”

10. Mi lesz most velem? gondolom magamba, s ijedten bújok egy ágy alá, onnét igyekezem magam igazolni: „Ne higgyék hölgyeim, én nem vagyok majom, hanem Ködmendi szücsmester”.

11. „No nézzék hölgyeim — mond erre a czirkuszigazgató — az akasztófárávaló meg a saját véret is megtagadja, s hazugságban akar hagyni engem, a ki pedig még beszélni is megtanítottam”.

12. De már erre dühbe jöttem, s kiugrottam az ágy alól. Elég bolond voltam, mert az átkozott direktor egy korbácscsal úgy elnásipárgott, hogy ropogott belé minden porcikám.

13. Nagy nehezen sikerült magam kirántani kezéből, s kirohanni a szobából, le a lépcsőn. A betyár utánam a korbácscsal. A lépcső, meg a ház eleje már tömve volt kíváncsiakkal.

14. Löktem, taszítottam, rúgtam mindenkit, s így sikerült szerencsésen kijutnom a kapun.

15. Ott meg mindjárt két policzaj csipett a nyakon, s vitték a policziára, hol siettem magam bemutatni: „Én nem vagyok majom, de igenis Ködmendi szücsmester”.

16. „Bizonyítsa be!” — „Tessék!” s ezzel lerántottam az átkozott majombőrt. Hát még nekem kellett 10. frtot fizetnem utczaí csendháborításért. Így legyen az ember orángutáng!

Orvosi tanácsadó.

Fogfájás. Azt hiszem alig van, aki meg ne próbálta volna már, hogy mi az a fogfájás? Lehet, hogy éppen ezért nem is ismeretlen dolgokat fogok ajánlani egyeseknek; de e helyen oly kezelést kell javasolnunk, mely magában véve ártatlan, s bármely háztartásnál mindig alkalmazható, e mellett kipróbált szerek s biztos hatásúak. Kétféle fogfájás a leggyakoribb: a rheumaticus és az ideges, mely csupán egyes fogra szorítkozik. Ez uttal az utóbbi ellen akarunk tanácsolni.

Mindenekelőtt langyos vízzel a száj többször napjában kiöblítendő, a fülékbe pedig egy pamut-gyapot dugassék. Ha nem tudjuk biztosan, hogy melyik a fájós fog, úgy langyos (hideg ugyan jobb) Ferencz v. sóspálinkát fele részben vízzel hígítva vegyünk többször napjában szánkba. Kivülről a fájós arczelet dörgöljük be a fültő mögöttig az említett pálinka valamelyikével. Jó szolgálatot tesz az u. n. opodeltoc is ilyféle kenésre. Ha a fájós fog lukas v. odvas (cariosus), előbb meleget tartó selyemkendővel kell az arcot bekötni, vagy megmelegedő vizes borogatásokat (Priernitzféléket) kell alkalmazni. Olvaszszunk porrátört fehér cukrot a gyertyalángja fölött egy kanálban, míg barna folyékonyvá lesz, azután keverjük belé annyi jó magyar paprikát, hogy sűrű legyen. E tömegből akkora labdasot gyurunk, mely megfelel a fog odvas részének, s belé helyeztük. Ennél erősebb szer, ha törött borsot egy vászondarabkába kötve, erős rhumban megáztatjuk, s a míg ki tudjuk tartani, addig rajta hagyjuk a fájós fog foghúsán. Használható még néhány perczig közönséges konyhasót a foghúsán, de egész darabban, s nem összetörve. Pamuttal is betömhetjük a fogat, rácepegtetve: rhumot, petrolumot, pálinkát, chloroformot, creosottot, opium oldatot stb.

Drd. Hinka Gyula.

Talányfejtések.

A lapunk 3-ik számában közölt talányok megfejtése következő:

A képtalányé:

„Az óra már későre jár,
Barna kis lány alszol-e már?”

A kitűzött jutalmat megnyerte **Várföldy Elekné** úrnő Vácson.

A sakkalányé:

„Szombat este tíz az óra,
Jöszte kincsem az ajtóra;
Talán bizony nem is hallod.
Olyan igen mély az álmod?”

Hallom, nem mély az én álomom,
Hogy ki nem mehetek, bánom.
Gyenge vagyok, beteg vagyok,
Fájdalmimban majd meghalok.”

Nyertes lett **Pataky Mariska** kisasszony Budapesten.

A szótalányé: „Cseresznye.”

A jutalmat megnyerte **Gózan Sándor** úr Kőbányán.

A számrejtvényé: „Kövecsválasztás.”

A jutalom sorsolás útján **Szovát Ilon** kisasszonynak jutott Budapesten.

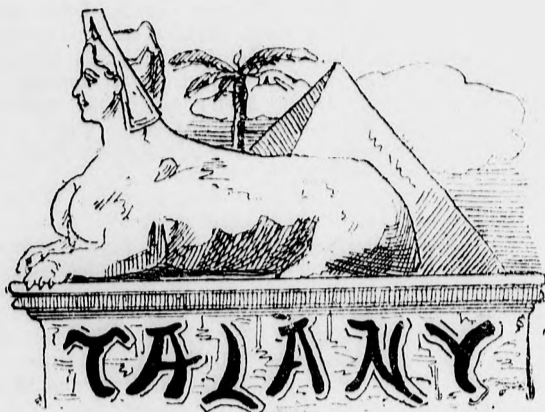
Helyes megfejtéseket ezenkívül következő t. olvasóink küldtek be:

Várföldy Elekné, Tátray Józsefné, Budayné Rumpler Nina, Schusztér Emma, Rumplerné Bognár Fanni, Korsinek Sárika, Lauka Mariska, Mikos Nándorné, Mikos Gizella, Höfnerné Lósi Mariska, özv. Rumplerné Maurer Nina, Szovát Ilon, Pataky Mariska, Markovics Mariska, Kiss Sománé, Mikos Ilonka, Russayné Pindorfer Mariska, Okolicsányi Mariska, Kajtár Jolán, Hatvány Lotti, Szász Mariska,

Laczkó Izabella, Balassa Margit, Balassa Gizella, Dsida Mihályné, Szilágyi Erzsike, Nagy Esztike, Török Elvira, Gál Murányváry Irma, Cseh Jolán, Boldog Kálmánné, Molnárné Németh Jolán, Novák Matild, Hayt Giza, Derényi Ferenczné, Kutassy Mariska, Bajzáth Kovács Mariska, Somogyi Jolán, Móder Adalberta, Gaján Szomor Etelka, Kovács Izabella, Matusch Klementine, Nagy Vinczéné, Hadzsy Irma, Kozma Ilonka, Szeesány Vilma, Nagy Esztike, Baghy Ilonka, Szorád Béláné, Szilágyi Gézáné, Csató Jolán, Ujhelyi Lassu Ilka, Biczó Erzsike, György Irma, Schlick Jolán, Szövényi Etelka, Buza Sándorné, Rimanóczy Jenőné, Fét Szerbár Ilonka, Janics Aranka, Juhász Mórné, Mellár Katinka, özv. Adamik Klára, Angyal Irén, Balajthy Ilonka, Kocsi nővérek, Kiss Jánosné, Radetzky Károlyné, Mayerfy Juliska, Egerváry Mariska, Simon Etelka, Vitályos Róza, Tóth Lajosné, Joachim Szilágyi Adél, Tóth Juliska, Kubinszky Jánosné, Kövály Miklósné, Zánoky Victória, Vinczi Sebestyén Ida, Rusznyák Paula, Perlaky Kosinszky Mariska, Hidegi Antónia, Kaufman Rózsa, Kontz Viktória, Raabné Weisz Sarolta, Polgár Lászlóné, özv. Hubay Endréné, Janda Gézáné, Radocsay Etelka, Radocsay Nina, Csillag Juliska, Bartusz Anna, Tónek Istvánné, Altnáder Jusztin, Nagel Sterbeczky Teréz, Dobál Pepi, Szirmay Szidónia, Czipera Józsefné, Okniczky Erzsike, Kesső Károlyné, Zlinszky Istvánné, Bagyik Erzsike, Scheftsik Mihályné, Propper Berta, Konez Gabriella, B. Zombor Juliska, Soós Veréby Emma, Fülöp Plank Teréz, Dechler Hermin, Dóczy Endréné, Gózonné Simon Janka, Huszár Batty Rózsa, Papp Mariska, Úrge Fanni, Rechnitzer Berta, Zvarinyi Jánosné, Égi Hermin, Tóth Istvánné, Keresztény Anna, W. Ereky Mariska, Flaskay Dezsóné, Gross Betti, Vukics Aranka, Hoffer Teresi, Bódog Teréz, Nyilas Ágnes, Kovács Juczi, Hedry Charlotte, Deresy Mariska, Igics Mariska, Nagy Matild, Pettendorfer Julesa, Sággy Matild, Kohár Lenke és Szabó Józsika úrnőgyek.

Továbbá a révkomáromi m. k. fogyasztási adóhivatal, Mészöly Ambrus, Schäffer Mór, ifj. Buday László, Kántor Pista, Csepely Zsigmond, Rumpler Ferencz, Csete György, Tóber János, Majuk Géza, Kovács Albin, Höfer Lerenz, Mikos Nándor, Mikos József, Géczy Tivadar, Muth Soma, Gorovy Miksa, Gedeon Gáspár, Ágoston Béla, Gózan Sándor, Virág Tamás, Sztipán István, Tomcsányi Márton, Perndl Adorján, Kunfalvy Nándor, Vitkovszky Imre.

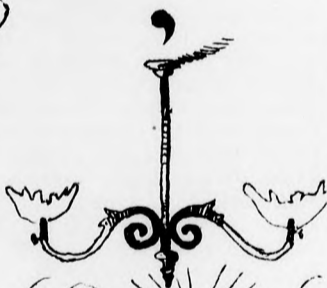
Kreuchel Gyula, Kiss Antal, Csongvay Lőrincz, Dr. Frank, Szalay Károly, Navratill Ede, Körtvélyessy Ádám, Tóth Ferencz, nt. Kájel József, Vecsery Sándor, Balogh Antal, Antók Dániel, Ross Gyula, Szabó Mihály, Mezey Ignác, Pivovarszky Ágost, Bognár György, Sverteczky István, Décezy Péter, Csató István, Xantus János, Inczedy József, Csegezy Lajos, Denk Árpád, Sebestyén István, Jablonszky Imre, Fehér József, Györfly Gábor, Martiny Dezső, Agyagásy Sándor, Hankó Antal, Páczer Károly, Gergelyi László, Sztráda István, ft. Nagy Alajos, Pete Ferencz, Krausz Miksa, Klein Jakab, Csonth Béla, Csete György, Persián János, Gulyás Kálmán, Berger Gusztáv, Csernyánszky József, ifj. Dolezsal József, Mihály Gábor, Rudnay József, Huszár István, Petróvszky Dezső, Szendrey János, Juhász Lajos, Gulassa János, Frey Ottó, Perszina József, Sikér Ágoston, Puskás József, Záborszky Gyula, Szabó Albert, Korn János, István Albert, Miklós E., Sallay Gyula, Matyasovszky N., Surányi Gyula, Marich József, Czike Ferencz, a gyöngyös - halászi olvasókör, Batizfaly István, Grünfeld Mór, Kriszkozintovich Árpád, Muth Soma, Kökényessy Károly, Füle János, Kuthy Lukács, Kövér József, Zitt Lajos, Vleszirák Mátyás, Matkovtsik Ignác, Kozák Lajos, László Ferencz, Klein Miksa, Dudits Gyula, Juhász Miklós, Lung Mátyás, Dux Armin, Nyáry József, Schmidt Béla, Salamon Gyula, Berinkey Béla, Kamenitzky János, ifj. Pokorny Ferencz, Krutts Lajos, Kocsis József, Bulkay M., Zetykó Ede, Boros Béla, Czirák János, Pártényi L., Székány Antal, Scultéty Kornél, Juhász M., Palotay János, Benedek József, Boleman István, Marth Gy., Falesik S., Kopasz János, Fodor Sándor, Lázár Lajos, Spargnapane Antal, Östreich József, Krupetz Ede, Buday Aurél, Domonkos P., Nagy Antal, Vasváry Sándor, István Albert, Simon N., Hamar András, Bódi István, Váry Lajos, Haller Károly, Neubach Adolf, Dobay Lajos, Kúnosy Armin, Harsági Ferencz, Cserényi Mihály, Grosz Soma, Baumgartner J., Strauber Soma, Szabó Sándor, Ékes Lajos, ft. Kemenczy Mihály, Kiss Dániel, Keviczky Adolf, Péchy Károly, Kovács Gábor, Pázmány Elek, Bartha Béla, Gyenes János, Szoboszlay Pál, Resch Gyula, Világosy József, Egely Márton, Ehlinger Ferencz, Hirschl Károly, Sztipán István, Wilhelm Soma, nt. Neszméry Gáspár, Óriás József, Vasassy József, Molnár Imre, Szabó Albert, Ecsedy Károly, Almásy György, Haaz Antal, Kovács Géza, Bene Ferencz, Németh Zsigmond, Bärkányi Mihály, Duroczky Andor, Szilágyi Pál, Angyal István, Vondrássek Ferencz, Kritsa Győző, Ádám Albert, Buza Sándor, Juhász Károly, Pulgyay Vilmos, Biliczky Aladár, Goldstein Fülöp, ifj. Schwarcz János, Kiszely Papp Ferencz, Nagy Béla, Varga Gyula, Petrovszky Dezső, Illés Gyula, Kozma Kálmán, Babits József, Cseh Lajos, Desewffy Kálmán, Sánta Simon, Bibarczfalvai Székely József, Puskás Ferencz, ifj. Tarisznyás János, Nemetsék Ágoston, Csorba Ferencz, Huszár István, Dezsi Károly, Kovács Lajos, Mautner Gyula, Vári Dezső, Koller Gyula, Sebes József, Batty János, Komáromi Gyula, Németh Lajos, Hollman István, Fischer Károly, Petres Aladár, Koller Lajos és Vitkovtsik Sándor urak.

Képtalány.
Kirchner Augusztától.

JE

A helyes megfejtők közül elsőnek kihúzott jutalma egy díszes színnyomatú kép.

Betűtalány.
Sipos Julcsától.

AAA —&— C
A

A helyes megfejtők közül elsőnek kihúzott jutalma: négy darab csinos aczélmetszelő kép.

Sakk-talány.

Gorovy Miksától.

(Megfejtendő lógrások szerint. A kiindulási pont *-gal van jelölve.)

de-	jog ;	egy-	pet.	A*	még	Ra-	ün-
re	ta-	küz-	De	ped, . .	ne-	lel-	rő
sa-	lem	e-	lus	van	e-	nagy	gyog-
Tan-	ki-	zik,	má-	meg	jon	be	kem-
ne-	mor,	a	egy	vér-	sza	ték	te
halt	Im'	héz	visz-	jok	ér-	ben,	se-
va-	só-	áb-	lág,	Szi-	tör-	Je-	jünk
ránd,	vi-	la,	ha-	re	Ül-	vem	Nem

A helyes megfejtők közül elsőnek kihúzott jutalma egy érdekes regény.

Számrejtvény.

Erdey Mariskától.

- 10 5 3 7 Féli ezt, a ki rosztat tett.
- 6 7 5 Nem szép az ilyen fej.
- 3 8 5 Vidámit, de szomorit is.
- 8 5 Ez mindenki akarna lenni.
- 4 2 1 5 7 6 Ugy ér valamit, ha szilárd.
- 3 10 5 Országról országra terjed.
- 9 1 3 7 5 4 Tenger van rajta, de nem vízből.
- 1-10 Egy jelestnk világhírű műve.

A helyes megfejtők közül elsőnek kihúzott jutalma 100 darab csinos névjegy.

(Megfejtések a 7-ik számban.)

(A megfejtők nevei közöltetnek.)

Szerkesztői üzenetek.

Sz. G. Ó esa. Öszintén ör-
vendünk, hogy híveink közt üd-
vözölhetjük. Hiszen ha nem esa-
lódunk, mi régi ismerősök vagyunk.
A küldött költemények egyike
hangulatteljes és megható. Meg
is fog jelenni; a másik is jó, de né-
zetünk szerint nagyon is magán-
érdekű. — **V. E.** V á cz. Oly
jelentéktelen változtatásért mi ér-
demet sem tulajdoníthatunk ma-
gunknak. Az érdem kizárólag Nagy-
sádé. — **„Oh félek, reszke-
tek!”** Hát már hogy a manóba
is ne reszketne, ha ilyen dolgokat
ir?! Munket is álló két óra hosz-
szúig rázott a hideg, mikor elő-
vastuk. — **Sch. E.** B u d a p e s t.
Nagy sajnálattal értesültünk, hogy

Nagysád neve kiharadt a megfejtők sorából. Mi minden megfejtést,
mit kapunk, pontosan közlünk. Ha valamelyik hiányzik, az csakis a
póstán tévedhet el, a mi különben elkerülhetlen is, ha tekintetbe
vesszük, hogy számunkra hetenkint közel ezer darab levél
érkezik. Ezek után szabadjon remélnünk, hogy nem neheztesz Nagy-
sád! — **B. L.** K o m á r o m. Lapunk zártáig nem kapván levelet,
különbem nem is volna izenni valónk, de már hiába, meg nem áll-
hatjuk, hogy a szokásos rengeteg üdvözlötet ne utalványozzuk a
kedves társaságnak. — **Több levélre és több kéziratrol a jövő
számban.**

A HIRNÖK.

1878.

„A CSALÁD LAPJA” rendes melléklete.

5. SZ.

Több oldalról hozzánk intézett kérdézősködékre tudatjuk, hogy teljes-számú példányokkal még szolgálhatunk, s az ujonérkező előfizetőknek lapunkat az I-só számtól kezdve küldjük meg.

Naptárunk ügyében. Azon t. előfizetőinket, kik naptárunkat birni ohajtják, de még arra elő nem fizettek, fölkérjük sziveskedjenek az előfizetési pénzt, illetve megrendelést mielőbb beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt rendelkezessünk, mert a költséges kiállításnál fogva nem vagyunk azon helyzetben, hogy az előfizetett példányokon fölül nagyobb mennyiségű fölös-számú példányt is nyomassunk.

T. előfizetőink közül néhányan utánvételi megrendelést tettek. Nekünk ez ellen semmi kifogásunk, de szabadjon megjegyeznünk, hogy ez czélszerűtlen, miután az utánvétellel való szétküldés csaknem tízannyiba kerül, s e fölösleges költsékezésre naptárunknak különben is nagyságához, kiállításához, tartalmához képest rendkívül olesó ára mellett nem vállalkozhatunk, míg az előfizetett példányokat bér-

mentve, saját költségünkön küldjük szét. Felkérjük tehát az illető t. megrendelőket, méltóztassanak tudtukra adni, hajlandók-e az utánvételi költségeket ők viselni, ha pedig maguk is belátják e kiadás fölöslegességét, sziveskedjenek az előfizetési pénzt kiadóhivatalunknak beküldeni.

Előfizetési ár 50 krajczár.
Minden nyolcz példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A ki egyszerre huszonöt példányt rendel meg, a három tiszteletpéldányon kívül még egy gyönyörű színnyomatú nagy képzetiskap.

Jövő számunkban részletesen közöljük naptárunk tartalmát a közlemények czimeivel s a képek sorozatával együtt.

Politikai hírek a hazából.

Bosznia okkupálása.

Csapataink hétfőn keltek át Bródnál a Száván. János Salvator főherceg a dandár élén lépte át először a határt, s délelőtt tíz órakor ő tüzte ki monarchiánk zászlóját bosnyák földön, Berbernél. Az előhad

átvonulását Philippovics tábornagy az egész táborokkal együtt nézte. Három óra alatt keltek át az előhad csapatai. Ujjongtak a katonák is, a bródi lakosok is, mint a sürgöny írja. Teljes volt a rend s nem fordult elő semmi zavar. Vérontás bizonyára később sem igen fordul elő. Aznap reggel Bródnál is átkeltek a Száván. A török katonák elvonultak, a szerb ügynökök pedig elhallgatnak. A szerb skupstina különben előzékeny határozatokat hozott: felhatalmazta a kormányt a belgrád-nis-konstantinápolyi vasut három év alatti kiépítésére s a monarchiánkkal való kereskedelmi szerződés megkötésére. Megjelent a proklamáció is Bosznia és Hercegovina lakosaihoz. Azon kezdődik, hogy a császár és király hadai nem ellenség gyanánt lépik át ez ország határát, hanem mint jó barátok, véget vetni az évek óta tartó bajoknak. A császár és király nem nézhette el tovább, hogy erőszak és béketlenség uralkodjék országai közelében, s hogy nyomor, inség kopogtasson birodalma kapuin. A nemzetek tanácsában lett elhatározva, hogy Ausztria-Magyarország visszaadja a lakosoknak a soká nélkülözött bé-

TÁRCZA.

Az új ország határán.

Salona, jul. 23.

Kedves barátom!

Az európai forgószél, mely oly régóta ránczigál már népeket és diplomatákat, nem kimélte meg az én szerény utiköponyogemet sem, hanem belekapaszkodott a gallérjába, és vele együtt letett engem is az Adria partjára, Dalmátországba. Szerencsére irónt és papírt is felejtettem zsebeimben, most tehát rajta! és fogjunk hozzá egy igazmondó levelező szerephez.

Folyó hó 3-dika óta vagyok itt, a mesevilág azon országában képzelve magamat, ahol a nap sem kelhet fel idejében, mert előbb a nagy hegyeket kell megkerülnie. Félkopár hegyek láncolata, mereven kiemelkedő mészkösziklák és szédülésig mély völgyek, füge- és granát-almafákkal benöve, buján és majdnem vadon tenyésző szőlőtőkék rengetege, örökké mosolygó felhőtlen ég a messze csillogó tengerbe merülő karimával, — ez Dalmácia

látképe körvonalokban. Elég szép talán mint a természet alkotása, de már hol emberi kezek nyomait keressük, csak a kezdetlegesség, jobban mondva az elmaradottság tükröződik vissza mindenünnen. Rendetlen építkezés, sziklakövekből összetákolt városok szűk, moeskos utcákkal, elhanyagolt kertek bántják a modern világhoz szokott szemet.

A nép? a nép úgy látszik többet biz Istenre mint saját erejére. Örökké harangoznak, sőt a harang talán egyedüli nemzeti zenéjük is, mert egyéb hangszert még nem hallottam. A harangokon fél napig is elzörögnek, holmi kalapácsesal verve olyanféle taktust, mint nálunk a faluszéli kovácslegények. A templombani orgonázás is nevezetes, kántor uram csupa opera- és operettszerű áriákat csal ki belőle, néhol a walzerbe csapva át. Sok az ünnep, minden nevezetesebb napján pihenő nap van, ez már eléggé mutatja, hogy a morlák és bachézek dolgozni nem igen szeretnek.

De ne bibelődjünk velük. Elődjek, a rómaiak hagytak elég megnézni és följegyezni valót. Itt van Dioeletian

császár nyaralója, — persze romokban heverve, de mégis eléggé föltüntetve a római építkezés monumentális voltát. Néhány oszlop, földig porlott falak, s mégis előttünk a nagy nép, melynek párját nem mutathatja a történelem. E romok minden köve, minden faragványja elszégyenítőleg mondja, hogy hiszen ezredévvél előbb is jobban tudták, mi a művészet, mint mainapság. Salona egész környéke telve különben római emlékekkel. Ő felsége már ásatásokat is rendelt itt el még régebben, melynek eredménye töménytelen hamveder, kőkoporsó, házi edény, pénzek, fegyverek és bronzművek voltak. A morlákok ilyen fölászott s kevésbé becses edényeket újra használatba vesznek, főznek bennük, s a hamvedreket virágcserepekké léptetik elő.

Salonától nyugatra nem messze vannak Castell-Cambio, Castell Nuovo, Castell-Veccluo, Castell-Stafilio és Abadessa városkák, mely csoportot a magaslaton fekvő Spalató uralja.

Castell-Nuovóban épen tegnap voltam. Nevezetes hely nekünk magyaroknak, amennyiben egy szomorú emlék fűz hozzá. A tatárjárás elől me-

két és jólétet. A hadesapatok tehát nem háborút, hanem békét visznek magukkal, fegyvereik mindenkit meg fogja védeni, senkit elnyomni. Az ország minden fia egyenlő lesz a törvény előtt, élete, hite, vagyona meg leendő oltalmazva, a törvények és szokások bántatlanul maradnak, az ország jövedelmei csak ez ország szükségére fordíthatnak, az utósó évek adóhátraléka nem hajtatik be, a hadak nem fogják az országot nyomni vagy terhelni, s a mire szükségük lesz, pénzzel meg fogják fizetni. A kiáltvány vége így hangzik: „Fogadjátok barátságosan katonáinkat, engedelmeskedjétek a hatóságnak, térjétek vissza munkátokhoz, és meg lesz védve szorgalmatok gyümölese.“

A bevonulás Boszniába.

Hétfőn reggel hat óraker lépett az első osztrák katona bosnyák földre. Brassner huszár-kapitány volt, s utána mérnökkari katonák és vadászok szálltak partra. A Száva tulsó partján álló csapatok hoch- és éljenkiáltásokkal fogadták e látványt. A török határőrök kolasszija fölriadt hajnali álmából a hangokra, hirtelen gála-uniformisba vágta magát, a kajmakán kíséretében piros török lobogós csónakra ült s az osztrák partra eveztetett. A kis csónak ép ott vágta orrát a part fővényébe, ahol Philippovics tábornagy állt fényes törzskarával. A kolasszi (alórnagy), grandezzával szállt partra, a főparancsnok elé lépett, s melléhez, ajkához, homlokához érintve

kezét, egy nagy, hétpecsétű levelet adott át Philippovics bárónak. Mikor kérdezték, hogy mi az a levél, azt felelte, hogy az a magas porta tiltakozása, melyet ezennel ünnepélyesen átad. A tábornagy határozottan vonakodott átvenni a levelet, mire a kolasszi letette a földre, s mély meghajlás után visszatért csónakján csardakjába. Ide érve, megparancsolta katonáinak, hogy az árboczra húzzák föl a török zászlót. Osztrák tisztek követelték a lobogó levételét, s mikor a törökök nem engedelmeskedtek, egy osztrák törzstiszt átvágta a zászlószineget, mire a lobogó lesiklott az árboczról. Ezután a vadászcsapatok elözönlözték a tért. Török-Bród kis várost rögtön elfoglalták. A kétezernyi lakosság halálos félelmek közt menekült, asszonyok, gyermekek ríttak, s mindenki a derventi út felé vonult. A zsidók elbujtak. Egy zsidó az által vélte megvédeni házáat, hogy fekete-sárga színekkel dekorálta. Az osztrák tisztek váltig integettek, beszéltek a menekülteknek, míg végre szépen visszazsálingóztak lakaikba. Tizenegy óraker az egész előhadat képező dandár bosnyák földön volt. Az osztrák lobogót a „Gott erhalte“ hangjai közt húzták föl az árboczra. A 7. gyalogezred Ó-Gradiskáról kelt át s megszállta Berbirt. Itt a kajmakán kijelenté, hogy neki nincs utasítása, de nem állt ellent. A török helyőrség erre kivonult, s a császári zászlót kitzútték Salvator herceg jelenlétében. Kedden már az egész megszálló sereg bosnyák földön volt. A török katonaság min-

denütt távozott. Hiszik, hogy e hó tizenötödikéig elfoglalják Szerajevót is. A király születésnapját Bosnia fővárosában ünnepélyesen akarják megülni.

A tizenhétézadik hadosztály pedig Dalmácia felől esütörtökön lépte át a herezegovinai határt. A bosznia hadak folyton vonulnak a tartomány belsejébe, bár a felhőszakadások igen megnehezítik az utat. Bród és Dervent közt megszakadt a közlekedés, de a mérnökkari csapatok esakhamar helyreállították. Ama nagyon békés híreknek, melyeket a táviró eleinte szárnyra bocsátott, most ezáfolata érkezik. A törökök mindenütt kézbesíteni akarják a porta tiltakozását, a hol csak osztrák-magyar katonaság megjelen; még a roskatag berbiri erődöt is csak protestálva adták át. Szerajevonál pedig ugylátszik, fegyverre fog a dolog kerülni. Seregünk tegnapelőtt Banjaluka városba érkezett s míg a délre vonulás tart, hadsi Loja, a szerajevói lázadá főnök, kormányt alakít és csapatokat szervez. Az ideiglenes kormány mohammedánokból és szerbekből áll s fejk hadsi Loja, Eddig már tizenegyezer embert fegyvereztek föl. A török kormányzó, a török tisztek nagy része és Wassitsch főkonzul elmenekültek a városból. Mindezekon pedig Risztics keze működik. A szerb miniszter Ausztria iránt szemben a legloyalisabb, de háta mögött dolgozik ellene. A nagyvezírel folyton sürgönyöket cserélnek s a porta intéseit nagyon elértik Belgrádban. Risztics hadsi Lojával már rég óta konferál s ezelőtt két héttel Alimpies Ránkó tábornok meg egy esomó szerb tiszt suttyomban Szerajevóban járt. Szóval a bosnyák főváros alatt nagyon várják az okkupáló hadat s tán nem is fog egyhamar beteljesedni, a mit Philippovics tábornok ígért egy török deputációnak: „Önök nemsokára képviselőket fognak küldeni a szerajevói tartománygyűlésre.“

Választási mozgalmak.

A napokban országszerte kezdetét veszi a szavazás. Így e hó 5-én 176 kerületben lesz szavazás, 6-án 29-ben, 7-én 48, 8-án 85, 9-én 2, 10-én 4, 11-én 33, 12-én 22, 13-án 5, 14-én 9 kerületben, összesen 413 kerületben.

Ez ideig 418 kerületben 649 különböző párthoz tartozó jelölt lépett föl, és pedig:

Szabadelvű	346
Függetlenségi	136
Egyesült ellenzéki	133
Mérsékelt ellenzéki	10
Kétes	12
Nemzetiségi	13

nekülő IV. Béla királyunk itt pihent meg legelőször, és tanácsot tartott híveivel a teendőik felől. E hely egy templom előtti tér, a templom még azon időből való, mohlepte repedezett falakkal s egy bedült toronnyal. A nép nagy kegyelettel viseltetik e hely iránt, s minden igyekezetét és tehetőségét renoválására fordítja — már új falak emelkednek a templom körül, melyekbe mint burokba fog a düledék bevonatni. Oltárai különben még egészen sértetlenek, különösen a főoltár, hol a hagyomány szerint szerencsétlen királyunk huzamosabb ideig térdelve imádkozott.

Nehéz gondolatokkal telve hagytam el e helyet. Átcikázott agyamban egy egész történelem véres betűkkel, láttam a lángba borult magyar hazát, láttam a menekülő királyt habzó paripán, s tomboló vad esordákat a hármás bércz síkjain. Szegény hazám, bizony megsirattalak 600 év előtti szenvedéseidért.

De mi ez? hisz itt nem egyedül vagyok, a ki szomorkodom érted . . .

Hallga! Ott a távolban mélabús magyar dal hangzik, oly ismerős, oly

édes hangok, kik hozták idáig . . . ? Egy két közbevegyült dobpergés elárulja, hogy katonák.

Magyar katonák. Az ám, csavarogós hegyi úton ott csillognak a fegyverek. Eltűnik és újra föltűnik a kis csapat, kígyóként csavarogva a bozót és szikla közt, majd kibontakozik a hegytetőn, hosszú sor lesz belőle, most megállnak, a szél erősebben leng, és egész hozzám hajtja a dal utolsó szavait.

„Hej de szívem csak azt sugja jobb otthon.“

Igazán magyar katonák, így csak magyar katona énekel. Mennek szegények messze-messze, már nem látom közülök csak az utolsót, eltűntek a hegy tulsó oldalán, — arra van Herezegovina, arra van Bosznia. Isten óvjon meg benneteket! . . .

Most már megyek én is utánok, hisz tulajdonképen őket kísérem, ő értük tettem a nagy utat, hogy hirt adhassak róluk otthon maradott kedveseiknek. Már mennek, én sem maradok tovább, Isten veled barátom! A legközelebbi levelet már tábornütz mellől írom. **Kalmár Ernő.**

„Nem, bizonyára nem. Bizonyára ismeritek a nőt, kit én is segítettem a vízből kihúzni.”
 „No igen.”
 „Nos tehát, ezt a nőt mint halottat vittük Sandy Jim kunyhójába nemde?”
 „Igen.”
 „S azt is tudjátok, hogy a temetőben el is temettük?”
 „Ugy van, azután?”
 „Nos hát mit szölk ahhoz, ha azt mondom, hogy én azt a nőt ép úgy látam a vasúti állomáson, mint ahogy most tiéket látalak?”
 A férfiak nevettek.
 „Te ugyan nagyon ihaltál — monda Mark Dawlish — az a szegény meghalt, el is temetteted, s bizony nem támad föl a te kedvedért.”
 „Mondom, hogy nemcsak látam — erősíté Mat — de beszéltem is vele ép úgy, mint ahogy most veletek beszéltek. Nem volt kísértet, mert sikoltott is, mikor fölartóztatam.”
 Dawlishra nézve a beszélgetés e fordulata nagyon nyugtalanító hatással látszott lenni.
 „Ne beszélj olyan boldogokat — kiáltott Matra. — Ha egyebet nem akarsz mondani, mint ilyen ostobaságokat, akkor inkább hallgass. Hát nem tudod, hogy Lady Channerynek volt egy iker-estvére, ki a megsejtelésig hasonlított hozzá? Te is bizonyosan ezt látad.”
 Mat Pletheron fölkaezagott.
 „Haha! — kiáltott. — Ha a testvére lett volna, akkor nem íjédt volna meg olyan nagyon, latszolnak.”

— 63 —

„No hisz mit sem tesz. Tudom, hogy ön az. Ha meghallgatott volna, adhattam volna egy kis fölvilágosítást arról, a mit elvesztett. De most már néma vagyok, s ám lássa ön, hogyan kapja vissza az elvesztettet.”

A nő oly gyorsan ugrott föl, mintha ki akart volna ugrani az ablakon, de e pillanatban a vonat megindult, s Tom Spanker a nőt visszatartá úgy, hogy ez nem nyithatta ki többé az ajtót.

„E férfi bizonyosan gazember” — mondá Tom, hogy alkalmas témája legyen megkezdni a társalgást, mert igen kíváncsi volt megtudni, mi körül forog itt a dolog.

„Igen, az,” — felelt a feketeruhás hölgy. — „Én ugyanis elvesztettem kis fiamat, s e férfi most azzal akart tőlem pénzt kicsikarni, hogy megmondja, hol találom meg gyermekemet.”

Tom Spanker azt hitte, hogy Jessie előtt bizonyára sokat vesztene értékéből, ha volna valami, a mi felől ő ne tudna. Sietett hát felelni:

„Oh asszonyom, én nagy barátja vagyok a gyermekeknek. Nálunk is van egy fiucska, kit nagyon szeretek, noha tulajdonképen azt sem tudom kicsoda, vagy hogy hívják. Mindössze a keresztnévét tudom.”

„Mondja csak uram — viszonzá a fekete ruhás hölgy szelid mosolylyal, miközben azonban elhalványult s kezeit görcsösen szorítá össze — nem Harrynak hívják azt a kis fiut, épen úgy, mint az én fiamat?”

A rabló csak nehezen tudott egy kiáltást visszafojtani, s egyet lépett hátra.
 „Terिंगette!” — mormogá — „hisz ez a fia még egyszer annyit ér, mint a pénz, mit most zsákmányoltunk. Hát ha ezt is magammal vin-ném —?”
 Mig e fölött habozott, a szomszéd szobából egyszerre haragos kiáltások s veszekedés zaja hal-latszolnak.

A fucska mélyen aludt, karján nyugtatva közeledett.

Mat arra az ágyra irányozta tolvajlámpáját világot, melyben a kis Harry aludt, s az ágy felé maradt.

„No ezt már kényelmes dolognak nevezem — szól Bill Hastie elfojtott hangon. — „Ilyen csomó pénz, melyért nem is igen sokat kell fáradozni. Menjünk föl most a hátszobába, hát ha ott is találunk valamit, amit érdemes lesz magunkkal vinni.”
 Fölmennék a lépcsőn.
 Bill Hastie maga az ügyvéd szobáját választá; Mat odament, hol a kis Harry aludt, Mark a gazdasszony hátszobájába. Tom Spanker, ki kam-rácskájában hortyogott, Jessieről s az előttevaló napon áltól örömeiktől álmodozva, zavartalanul

maradt.
 A pénzes szekény, melyben a kézzer font volt, nagyon egyszerű zárral bírt, s így nem soká tartott, s az arany a bankjegyekkel együtt a tolvajok birtokában volt.

66

Bármint volt is a dolog, Dove az ügyvédke-déssel Wolverhamptonban föl hagyott, Yorkshirebe költözött Richmondba, magával vivén Tom Spankert is, ki huszonhat éve daczára még mindig nőtlen volt, hanem régi kedvesével, Sparks Jessie-vel rendes levelezésben állt.

A kis Harryról nem lehetett hírt hallani A rendőrség sem Bill Hastiet, sem Mark Dawlisht, sem Mat Pletheront nem foghatta el, mert Dove álarczuk miatt nem ismerte fel őket, s így nem lehetett nyomukra akadni.

A báró természetesen azt sem tudta, hogy fia előbb Dove birtokában volt, s így a második gyermekrablás sem érintette őt.

Ő különben mindjárt eleinte megtette a szükséges intézkedéseket, hogy első neje végrendeletét végrehajtsa.

Egy nem létező intézetben egy nem létező fia, ki sohasem jött haza a szüenidőkre, ez volt az, melynek alapján a báró rendszeresen zsákmányol-hatta első neje hátrahagyott vagyonát.

Még ez ideig senki sem emelt szót e vég-rendelet érvényessége ellen, s Sir Tracy Harcourt boldog volt gazsága gyümölcsének élvezetében, ha ugyan ez boldogságnak nevezhető.

Moreton Bella szintén boldognak látszék, Dove Lőrincz pedig bizonyára boldog volt, mert most szebb háza volt mint hajdan, s jobban uralgott Moreton asszony fölött mint valaha, ki nem messze lakott veje, Harcourt báró birtokától.

71

Ez határozatra birta őt.
 A milyen álvő gyermeket megragadta, s hogy ne kiálthasson, az ágylepedőbe burkolta, azán lesietett a lépcsőn az utcára.
 Dove Lőrincz, ki Bill Hasibevai viaskodott, látta, hogy Mat magával viszi a gyermeket. A kétségbeesés emberföltűt éről kölcsönzött neki. Megragadta a vizes tőveget, s úgy sutfolta föbe ellenfelét, hogy az menten a földre rogyott.
 E pillanatban rohant a szobába Tom Spanker, ki a kárnára fölcserélt kőpen jőkor jött, hogy hátulról megragadhassa Mark Dawlish, ki épen egy hatalmas csapást akart mérni az ügyvéd fejére. E közben Bill Hasie is újra talpraállt, hátra-lépett, s egy pisztolyt házott elő zsebéből.
 Tom Spanker még mindig erősen tartotta Markot. Mellére lérdelt, s zsebkését torokának szegte.
 "Csend legyen, beszélni akarok — kiáltott Bill Hasie. — Nem szeretek vért ontani, de ha nem engedtek békében távozni, akkor lövök."
 "Mehetsz, mihelyt akarsz — kiáltott Dove hevesen. — Tom, eresszd el azt az embert. Vigytek el minden, a mit találtak. De — hol a — fia?"
 Mark Dawlish elalálta, mire vonakozik e kérdés, mert ismerete a viszonyokat, s mert látta, amint Mat Pletheron elstetett a gyermekkel. Brill Hasie azonban el nem tudta gondolni, mit jelent sen e kérdés, annyit azonban természetesen észnél fogva mindjárt kitálalt, hogy Mat nem minden ok

HETEDIK FEJEZET.

Tom Spanker kollegája.

Az 18 . . év marczius 10-ének éjjelén Yorkshireben a richmondi Szt. András-templom ócska falainak árnyában egy emberi alak suhant végig. Nyolcz év mult el azóta, hogy Mat Pletheron a kis Harryt elrabolta, s a nyomorult kunyhóba hurcolta.

Azóta sok minden változott.

Sir Tracy Harcourt, ki Yorkshirebe Harcourt-Hallba vonult vissza, házasságra lépett Moreton Bellával.

Bárki volt is az ismeretlen férfi, kivel Bella, mint olvasóink bizonyára emlékezni fognak, egyszer sétalovaglása alkalmával a parkban találkozott, mindeddig nem zavarta a házasságot. Bella férje kastélyában élt, bámultatva és ünnepeltetve mindenkittől; Sir Tracy — mint látszék — imádta őt. A birtok, melynek most Bella volt úrnője, oly gyönyörű volt, hogy gyönyörűbbet nem is kívánhatott volna.

Dove Lőrincz, az ügyvéd, szintén követte a lbárót. Érdekeik annyira közösek voltak, hogy nem ett volna tanácsos egymástól távol lenniök.

ittak, dohányoztak, dorbézoltak: ez volt az utca képe, mely oly keskeny volt, hogy két oldaláról két ember minden megerőltetés nélkül foghatott kezet egymással.
 A nap sohasem hatott ez utcácskában a földszintig.
 A házat, melynél a mi emberünk megállt, tulajdonosa ugyan "sörház"-nak nevezte, de valójában nem volt egyéb, mint két ház közé bekehelt mindenféle fából és deszkából összerakott vívilló. A férfi, miután az ingatag ajtót belökte, néhány lépcsőn ment le, s ekkor egy szobába, jobban mondva pinczébe jutott, hol még három férfi állt.
 "No csakhoggy végre te is itt vagy Mat" — kiáltott e három egyike, ki nem volt más mint Mark Dawlish, a "Pihenető" vendéglőse — "már azt hittük, hogy tálan elcsiptek."
 Mat Pletheron jőzöven nevetett, miközben az önkamrát szájfához emelte, s abból egy hatalmas hízott.
 "Elcsiptek? No az ugyan nem volna rossz." "Csinaltál-e valami üzletet?" kérde egy másik, foglalkozásra színtügy bányász, mint Mat.
 "Meghiszem azt, Bill Hasie — válaszolt Mat — sőt többet. Látam valakit, a kit pedig nemrég magam is segitettem eltemeni."
 A többiek nagy szemeket meresztettek. "Megbolondultál Mat?" kérde Hasie, egy-szersmind gyanakodva tekintve a kérdezőre.

"De igen, úgy hívják."

Miután Tom a nő arcán és szemeiben bizonyos sajtáságos kifejezést vett észre, elhallgatott, s Jessiehez fordult Valami kellemetlen érzés fogta el, annak tudata, hogy most oly valamit árult el, mit titokban kellett volna tartania.

A vasuti állomásig semmi nevezetes nem történt. Itt a fekete ruhás hölgy jó éjt mondott, s Tommal és kedvesével egészen ellenkező irányban távozott.

Tomnak késő éjjelig volt engedélye kimaradhatni. Igy kedvese szüleinél maradhatott vacsorán, s miután jelentékeny mennyiséget elfogyasztott az arak-féle szeszes italból, mely az asztalon volt, éjjel 11 óra felé vett búcsút, haza felé irányozván lépteit.

Ha a sötétben oly nagyon el nem lett volna foglalva a kulcslyuk keresésével, látnia kellett volna a nőt, azt a fekete ruhás nőt, ki ma őt mindenüvé oly hiven követte, s most is a szomszédház kapuszögletébe huzódva az ő visszatérére várt.

Az új nagyon sötét volt, az égboltozatot nehéz felhők boríták, melyekből épen most kezdett az eső nehéz cseppekben aláhullni.

Tom Spanker sietett be a házba, a nélkül, hogy jobbra vagy balra egyet is tekintett volna. Midőn benn volt, a kaput becsukta, a zárt azonban elfeledte előre tolni, úgy, hogy akárki könnyen bejuthatott a házba.

"Megtaláltam a biztos nyomot" — mondá

Az utcza a gazlakmpák fényénél nagyon viszatartozott képet nyújtott. A házfalakról messze és szataszto lehalladozva, roskadozott kapulópccsók, török dezeit ablakok, szemétdombok, lebujók, melyekben a késő idő daczara gyanus kinezsu teriak és nők vezetett.

Az a bozontos kinezsu férfi, ki fennebb a feketeruhás hölgyet megszólította, ahig hogy a vonat elindult, szintén elisietett, egy darabig az ország-uton haladt, majd egy keskeny, hosszú utczába fordult, mely a város egyik legnyomortulabb részébe volt ezekben hiány.

Történetünk idejében Wolverhamptonban sem nyomasztóbb a szegénység.

Még több a piszok, még nagyobb az inség, még Párisban, Dublinban s más nagy városokban De ez téves állítás volna.

A ki London legszegényebb városrészeiben jár, hajlandó azt állítani, hogy sehol annyi piszok, oly inség, oly nyomasztó szegénység nincs, mint itt.

A három rabló.

HATODIK FEJEZET.

61

magában a titokteljes nő, miközben még egy tekintet vetve az ablakokra távozott. — „Ez az a hely, hol elrejtve tartják gyermekemet, s hol örködhetem fölötte, míg újra karjaimba szoríthatom, a mi pedig — ha az Ég engedí — megtörténik, mielőtt még sok óra elmulnék.“

62

de ugyan nem fogjátok megtalálni, arról jótállok!“
„A fiút pedig kereszhetitek, a hol akartátok, Bill Hastie futás közben az ajtónál.“

„Még majd hallani fogtok róluink!“ kiáltott nek láták a menekülést.

az utczártól, melynek következtében legnagyobb has szerencsére a rablók újabb zajt nem hallanak nösen Tom Spankerre nézve rosztul végződött volna, Heves küzdelem állt be, mely bizony kitöltény tartották — rendkívül elkeserítette.

A rablók ez áruhas — a minék őt ezt a örrel tért vissza.

észrevétlenül kisorsant a szobából, most két rend- mert Tom Spanker, ki a fennebbi beszélgetés alatt E kérdést az a körülmény tette Mark által,

ör valamit. Mi az?“
a fiút, bizonyára azért tette, mert a kis porony változtatott hangon. — Ha társam magával vitte

„Azt nem mondom meg — felelt Mark el- sadat?“

nem ismerhette föl, — „mond, hogy hívják tár- Dawlish karját, bár arczát a rajta levő álarcz miatt

„De te, te!“ kiáltott Dove, megragadva Mark hogy önnék van fia.“

„En mitsem tudok a fiúról, azt sem tudiam, Nagy röviden hát csak ennyit mondott:

még tőle kicsikarim.

kapni a fiút, ezen az uton nem kevés pénzt lehetne ha az ügyvédnek annyira érdekében fekszik vissza- nélkül vitte el a fiuskat, s azt is gondolta, hogy

68

E szavakkal Bill Hastie s Mark Dawlish lerohantak a lépcsőn, s ki a házból.

* * *

Midőn Mat Pletheron a kis Chantry Harryval elisietett, egy pillanatra sem állt meg előbb, csak mikor a „fekete mocsár“ szélét elérte.

Miután itt már otthonn volt, s senkitől sem kellett félnie, meglasztá lépteit, s végre egy kunyhóhoz ért, mely még nyomortulabbul nézett ki, mint azok, melyeket már leirtunk.

Ugyanazon modorban volt összetakolva, de falai telve lukakkal és repedésekkel.

A kunyhóban három személy feküdt, aludtak.

E három személy volt Math felesége, tizenkét éves leánya Klára, s tízéves fia Jon.

Amint Mat belépett, felesége mindjárt föluggrott, s valami szitkot mormogott.

„Ki ez? kiáltott, a kis Harryra mutatva. —

„Nincs magunknak is elég gyerek a nyakunkon, hogy még egy kenyérfogyasztót hozasz ide, a ki még dolgozni sem tud?!“

„Hallgass ostoba! — felelt Mat. — Ezt a fiút különös gonddal kell ápolnod. Úgy vigyázz rá mint a saját életedre. Ha el talál veszni, jaj neked! Te pedig fiacskám, feküdjél ide, aludjál, légy csendesesen s ne nyafogj!“

E szókkal a kis Harryt a kunyhó egyik zugába dugta. A szegény fiú fázott, halálra volt rémulve, de mégis felfogta helyzetét, s úgy tetette, mintha aludnék.

69

Udvari hírek.

Rudolf trónörökös megérkezése a cseh fővárosba oly ünnepély volt, melyhez foghatót nagyon rég láthatott a moldva két partja. Ő fensége udvari vonata délután négy óra után rohogott be a pálya udvarba, ágyudörgés, a néphymnus hangjai és ezerszeres éljenek közt. Az eső megszűn-
vén, tömérdek közönség tódult az indóház felé, hogy láthassa az uralkodó fiát s hódolhasson neki. A perronon Frigyes főherceg, a helytartó, a generalitás, a küldöttségek, hatóságok sat., vártak. A polgármester csehül és németül. üdvözlő beszédet mondott, s a trónörökös messzeható hangon válaszolt szintén csehül és németül. Rudolf főherceg Frigyes főherceggel egy fogaton hajtattott a várba, dörgő éljenek közt. Virágokat szórtak kocsijába. A Ferdinandstras-
sén a serfőzők testülete tisztelgett, cseh szónoklat mellett ódon kupában sört szolgálva ő fenségének. A trónörökös cseh nyelven válaszolt. A spanyol teremben Auersperg herceg és Schwarzenberg bibornok fogadták ő fenségét. Jelen voltak: a nemesség, a pappság, a hatóságok fejei, az egyetem képviselői sat. Este fényes fáklás menetet rendeztek a trónörökös tisztelgetére.

Hymen.

Blaskovits István királyi táblai bíró a napokban tartá kézfogóját Nagy Kornélia kisasszonnyal.

Fekete Dezső gazdatiszt és Kendi Julecsa kisasszony a napokban váltottak jegyet Mizslényben.

Tóth Gyula miniszteri tisztviselő esőtörtökön vezette oltárhoz Hoffmann Etel kisasszonyt.

Maár Károly fővárosi fiatal mérnök a héten kelt egybe Lehovszky Margit kisasszonnyal.

† Halálozások.

Egy derék polgár hunyt el Nagyváradon: Gottlieb Ferencz, egy nagy család feje. 68 éves volt.

Nagy Benedek nyug. plébános mult szerdán jobblétre szenderült élte 87-ik évében.

Özv. Csiki Anna, zalathnai birtokosnő a napokban elhunyt 62 éves korában.

Nyugodjanak békében!

Vegyes hírek a fővárosból.

Előkelő vendége volt a héten fővárosunknak: Mehemed Ali pasa, ki Bécsből szombaton éjjel érkezett meg. Mehemed Ali pasa Bécsből dr. Heinrich Lajos kíséretében jött le, kinek ő a háború alatt főparancsnoka, jelenleg pedig városunkban vendége volt.

A pasa hétfőn reggel többi közt meg- nézte a Heinrichék fürdőjét is, a Rác-
fürdőt. Kedden este már Orsovára utazott tovább.

Egy ternó története. E napokban egy pénzügyér állított be a tabáni főutcában lévő lottógyűjtődébe, s tiltakozott egy ott csinált pár 100 frtból álló nyereménynek kifizetése ellen, állítván, mikép ő is részes abban, a mennyiben ő is hozzájárult a betéti összeghez, s nyerő az ő tanácsa folytán tevő be a kihúzott számokat; minthogy ezen állítását egy vele volt rendőrbiztos is támogató, a gyűjtőde tulajdonosa a később csakugyan jelentkező nyerőtől a kifizetést megtagadta, habár utóbbi állítá is, miként ő semmiféle pénzügyört még csak nem is ismer. Ezzel távozott, s hogy a ternót majd ki veszi fel, és illetőleg ez a bíróság által majd kinek fog oda ítélteni, ez a jövő titka, mert ez ideig újból még sem a nyerő, sem az óvást adó pénzügyőr a gyűjtődében újból nem jelentkezett.

Egy megcsipett Romeo. Egy királyutczai házban van egy csinos fiatal leánya, annak pedig egy szabólegény kedvese, kit azonban az öreg ki nem állhat, miért is a szerető párnak minden érintkezést eltiltott. Ezek azonban segítettek magukon. Éjfélig „Teréznek“ feladata a kaput kinyitni, mely műtétben azután ez ideig mély álomban fekvő atyja által váltatik fel. E körülményt felhasználta kedvese, s estenkint bátran csemet, mire kijő Teréz, s háborítatlanul ölelkezik a kapu alatt kedvesével. De ezt úgy látszik valaki elárulta az öregnek, mert tegnapelőtt megváltoztatta a rendet, s nem engedett a leánynak időt, hogy kedvesét erről értesítse. Mikor azután a királyutczai Romeo eljött, nem várt fogadtatásban részesült, mert az öreg megragadta s a kapu alá vonszolván úgy elnászpárgolta, hogy aligha nem ment el a kedve a kapu alatti enyelgésektől. Van most aztán mit nevetni a ház lakóinak.

Vegyes hírek a vidékről.

A kincskeresők. Sz.-Csehben a hosszas szárazság és az azután bekövetkezett esőzés a munkásokat szobába zárta, tétlenségre kárhoztatta. A tétlenség pedig — azt mondják az okos emberek — sok bajnak, bűnnek szülő oka. A tétlenség hozta létre Sz.-Csehben a „Kincskeresők társaságát“, melynek czélja: minden igaz ok nélkül meggazdagodni. A társaság 10—12 tagot számlál. Jelenleg a sz.-csehi határban közel a városhoz a „Kincsesdomb“-ot ásták, hol számukra 12 kád arany van eltéve.

Gyilkosság. Vrány helységben egy oláh megölte kedvesét, mert ez vona-

zkodott vele tovább együtt élni. A meggyilkolt fiatal és szép nő a közel fekvő erdőben találtatott fel. Testén 7 késszurás által okozott mély seb tátongott. A tettes eltűnt és eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

Rögtönítelő bírósági tárgyalás volt kitűzve Pozsonyban a hidegkuti gyujtogatás miatt. Elővezették Klech Ferencz vádlottat. Ez fiatal csupas arczú, bamba suhancz. Az elnök kérdésére, mily nyelven akar beszélni, kijelenti hogy tótul, mert magyarul semmit, németül csak keveset ért. A bíróság meg akará nyitni a tárgyalást, mikor dr. Mudron védőügyvéd tiltakozott az ellen azon az alapon, hogy a hidegkuti pap nem hirdette volna ki a templomban a statáriumot. A közvádoló ellene nyilatkozott. Erre visszavonult a bíróság, s egy órai tanácskozás után visszatérve, kihirdeté határozatát, hogy rögtönbíráskodásban magát nem tartja illetékesnek, s a további eljárást a törvény rendes útjára utasítja, — mert először Hidegkut községben a belügyminiszterium rögtönítelő bíróságot engedélyező rendelete a pap által sem a szószékről, sem a templom előtt hirdetve nem lett, holott ezt a rögtönítéleti szabályok 3. §-a határozottan parancsolja, másodsor, mert a rögtönítéleti szabályok 25. §-a értelmében a rögtönítelő bíróságnak 14 nap alatt itélnie kell, — holott ez itt nem történt. — Ezzel elnök a tárgyalást megszünteté. A szolgabíróság mulasztása folytán ennélfogva vádlott a biztos kötélről megmenekült!

Egy új bölcs Salamon. Egy kis mezővároskában történt a következő érdekes eset. Sára és Kata haragudtak egymásra. Egy nap oly szűk utcán találkoztak, hogy lehetetlen volt egymásnak kitérniök. Kata rögtön csipőre tette kezét s szeméit forgatva mondá: „Jaj te pisze dajna, hogy mersz te elem kerülni, te vén, csunya sátorfa, hogy nem kerültél ki?“ Sára e csinos megszólításra öklével és karmaival válaszolt. Kata természetesen nem engedte el a viszonzást s lett a dologból oly verekedés, hogy a nagyorru Sára is oly pisze lett, mint a Kata, és ez oly szarvat kapott homlokára, hogy becsületére válhatott volna akármely férjnek. Az ügy természetesen bíróság elé került. Nem részletezzük a tárgyalást, csak a bíróság ítéletét közöljük: „Ime fiaim, előttem a panasz (nem mondta, hogy háta megett a jogérzet). Kató te megverted Sárát, Sára, te tartottad a hátad, s te aztán orrán lökted, azért ítélem azoknak, a kikhez illik, hogy a bünesetnél — mert Sára is kapott, de Kata is kapott . . . mondom tisztán, a bünesetnél én nem ítélek, nincs is szükség arra, mert magatok vagytok a bírók. Punktum.“ Vajjon a

vádlott és vádló meg volt-e elégedve az ítélettel, nem tudjuk, de a bíró meg volt elégedve magával, mert elmondotta mindenkinek, s így került az újságba a híres eset és a még híresebb ítélet.

Nyári vigalmak.

Az Anna-bálok hete volt ez az elmúlt hét. A szép magyar Annák tiszteletére sok helyen tartatott sikerült és fényes Anna-bál. Így:

Tátrafüreden az Anna-bált mult pénteken tartották meg. Reményen felül jól sikerült. A legjobb kedv uralkodott, mert sem szép tánczosokban, sem kitartó tánczosokban nem volt hiány, s ép szürkületre ért véget a táncz, a mulatság pedig virradat után. A szépen díszített tánczterem rég örvendett oly válogatott és szép társaságnak, s a rendezőség a fürdőigazgatósággal együtt buzgón működött a jó kedv fokozásán. Ugyanaz nap ment végbe a fürdő közepén az annak szőpítésére készített szökőkút ünnepélyes megnyitása. Daruváry Alajosné szül. Fluck Laura urnő (Budapestről) volt szives a keresztanyai szerepet teljesíteni, s víg zene mellett megnyitni a kutat. Sokan voltak jelen, köztük Gajzágó Salamon az állami számszék elnöke. Oltványi Pál pápai kamarás, Polgár Ignác, stb. A Kárpátok magasából levezetett víz millió gyöngyben szökelt föl, s a napfény színes szivárványt festett melléje a levegőben.

Szliácson mult vasárnap volt az Anna-bál, e fényes sikerű mulatság. Már kilencz órakor szépszámú közönség lepte el a termet, mely pár percz alatt annyira megtelt, hogy a tour-tánczokat csak nehézségekkel lejtették. Az első négyest nyolczvan pár tánczolta. A hölgyek körében voltak: báró Orezy Tekla, Miske-Forgách bárónő, Pongrácz Györgyné szül. Tscherkassoff bárónő, Bornemissza Lászlóné, Glatzné Janicsáry Irén, Molnár Béláné, Molnár Irma, Liptay Kornélné Margit leányával, Szilvayné két leányával, Hasenfeld Manóné, Lustig Károlyné, dr. Papp Samuné, Janicsáry Margit, Mihályi Olivia, Mayerffy Mariska, Hasenfeld Lujza, Balázi és Szabó nővérek, Thuránszky Melanie, Huszágh úrhölgyek. A négyeseket Szepessy és Hódy Imre rendezték. A jó kedv a társaságot reggeli három óráig tartotta együtt.

Fürdői élet.

Korytnica. M. hó 29-dike óta derült, verőfényes, rendkívül kellemes az idő. Mindenki éled, ifjodik. A hetven-nyolczvan éves emberek is oly fürgék e balsamos levegőben mint a fürjek. Az állandó vendégek száma ötszáznál több. Korytnicán van már

gyógyesarnok is, vasból és üvegből a Béla-forrás mellett. Olyan mint egy kioszk. E termet dr. Siklósy, a fürdő bérlelője a mult héten (szerdán) beszéd kíséretében, ünnepélyesen adta át a részvénytársaság elnökének, Huszár Károlynak, a ki azt rögtön át adta a közönség használatára. Birtokba is vették rögtön, megszólalt a zene s kezdődött a táncz, még pedig öregebb fürdő vendégek kezdték meg. Átalában e líptómegyei szép völgyben most is kedélyes élet van, noha most Korytniczára is ráillik, a mit Salzburgra szoktak mondani: „nagyon szép város, mikor nem esik.“

Sport.

A sport-világ örvend: Blaskovics Ernő világhíres paripája, a „Kincsem“ tegnapelőtt a goodwoodi gyepen legyőzte az angol lovakat, még pedig, két híreset, „Pageant“ és „Golightly“ nevéket. Ha jól tudjuk, e futáson tizenöt-ezer frankos díjat nyert. A londoni magyar egylet körében nagy örömet gerjesztett a paripa-dicsőség, mely valóban örvendetes is, mivel hazai lótenyésztésünkre még jobban irányozhatja a külföld figyelmét, a mi aztán nemesak sportdiadalt jelent, hanem pengő érczet is. A „Kincsem“-et most Franciaországba viszik, hol e hó 18-án fog futni a deauvillei versenyen, sok francia paripával vetélkedve.

Balesetek és elemi csapások.

Nagy jégeső volt Vihalló környékén mult szerdán. A szőlőkben nagy pusztítást okozott.

Tűz a vasuton. Mult hó 22-én Héjasfalva és Erked között a személyszállító vonaton egy podgyászokkal telt vagonban tűz ütött ki. A vagon vészonnal, gyapottal s különféle gyúlékony anyaggal volt telve, s hihetőleg a mozdonyból kijött szikráktól gyúladtak meg. A roppant füstgomoly és fojtó bűz csakhamar figyelmeztette a vonatvezetőt, ki azonnal megállította a vonatot. Az utasok közt erről támadt zavar nőttön nőtt. Csak egy félóra megfeszített kemény munka után sikerült a tüzet kioltani, miután a vagonban volt podgyászokat kidobálták onnan. A félig vagy egészen összeégett podgyászok használhatatlannokká váltak, s így a kár meghaladja a 10.000 frtot.

Vegyes hírek a külföldről.

A portugál király a héten Svájcba érkezett, hol huzamosabb ideig fog tartózkodni.

A német birodalomban a héten volt a képviselőválasztás.

Vilmos császár a nyarat Teplitzben tölti, hol hír szerint az orosz czár is meg fogja látogatni.

Nyolczezer muszka vonult át a mult héten Bukaresten haza felé.

Bolondos divat uralg most New-Yorkban. Gyalog és lovas Zubovicsok naphosszat nyargalnak a czirkusban, s a ki tovább bírja, az a nap hőse. Legujabban pedig tánczolva folytatnak ily nemes versenyt. Akár a kereszteshadak idejebeli tánczdüh tört volna ki újra, a gőz és phonograph századában. Egy francia tánczmester: Cartier, tizenkét óráig járta folyvást. Samuel Baron amerikai pedig, tán csupa nemzeti büszkeségből, még két órával tovább rugta a port. A tánczdüh mellett uralkodik az ének-mánia is. Bizonyos Maud Giles három óra hosszan danolt szakadatlanul, óriási tapsok közepett Néhány nappal később ismételte a hős tettet. „Első föllépése tehát, — irta egy udvariatlan újság, — nem volt egyéb, mint ama híres gránátos vitészege, ki fogadta, hogy hat pint püncsöt egyszerre megiszik, a püncsös tálát először sűrrel töltötte meg, s kiürítve meggyőződött, hogy a másik anyagot sikerrel fogja garatra önteni.“

Bátor hölgy. Párisban az Avenue des Termes-en nemrég nagy ijedelem volt. Az aszfalton egy kis borzeb szaladt támolyogva, tajtékzó szájjal s a viziszony minden jelével. A járókelők kiáltozva kergettek a veszett kutyát, de hozzá senki sem mert nyulni. Ekkor egy fiatal hölgy (W. kisasszony) napernyőjével megtámadta az ebet, s addig ütötte, míg rendőrök nem jöttek s végkép agyon nem verték. A kisasszonynak nem lett semmi baja, csak napernyője tört össze.

Amerikai hölgyek érkeztek a mult héten Bécsbe. A Ringen párosával sétálva nagy föltűnést keltenek. Van köztük több igen szép arc is; mindig németül beszélnek; Franciaországban franciául, Olaszországban olaszul társalogtak. Mint mondják, ők ama washingtoni női orvosnövendékek, kik negyvennyolczan egy csapatban most beutazzák Európát, nyári mulatság gyanánt. Vezetőjük Loomis tanár, szigorú, szótlan ember. Tizenhatóvestől harminczötig minden korfokozat megvan e hölgyek közt. Julius 20-án a Lago Maggiore kék hullámaint csodálták, másnap a milanói dóm tetejére másztak föl, aztán Velenczébe rándultak át, Milanóban elmentek az anglikán templomba is, egy kis áhítatosságra. Most a bécsi jó publikum nézi őket (az amerikai estudiantinat) nagy kíváncsisággal.